

CASESTUDY

TONG IN DE EU

PRIJSSTRUCTUUR IN DE TOELEVERINGSKETEN

FOCUS OP FRANKRIJK,
NEDERLAND
EN BELGIË

EUMOFA

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

APRIL 2025

WWW.EUMOFA.EU

Manuscript voltooid in april 2025.

De Europese Commissie is niet aansprakelijk voor de gevolgen van hergebruik van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2025

© Europese Unie, 2025

Het beleid voor hergebruik van documenten van de Europese Commissie wordt uitgevoerd op basis van Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 inzake het hergebruik van documenten van de Commissie (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Tenzij anders vermeld, is hergebruik van dit document toegestaan onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal (CC-BY 4.0) licentie (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan op voorwaarde dat de juiste credits worden gegeven en eventuele wijzigingen worden aangegeven.

Voor elk gebruik of reproductie van elementen die geen eigendom zijn van de Europese Unie, moet mogelijk rechtstreeks toestemming worden gevraagd aan de respectieve rechthebbenden. De Europese Unie bezit geen auteursrecht met betrekking tot het volgende element:

omslagfoto: ©shutterstock 167674946 - Luca Santilli

PDF ISBN 978-92-68-23609-3 doi: 10.2771/5338611 KL-01-24-012-NL-N

VOOR MEER INFORMATIE EN OPMERKINGEN:

Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij

B-1049 Brussel

E-mail: contact-us@eumofa.eu

Inhoudsopgave

OVERZICHT	1
LIJST VAN ACRONIEMEN	3
1. TOEPASSINGSGEBIED EN INHOUD	4
1.1 Toepassingsgebied casestudy	4
1.2 Inhoud van het document	4
2. BESCHRIJVING VAN HET PRODUCT EN MARKTEN	5
2.1 Biologische en commerciële kenmerken	5
2.2 Wereldproductie	7
2.3 EU-productie	8
3. DE FRANSE MARKT	13
3.1 Structuur van de toeleveringsketen.....	13
3.2 Kenmerken van de Franse markt en consumptie	19
3.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen	22
4. DE NEDERLANDSE MARKT	29
4.1 Structuur van de toeleveringsketen.....	29
4.2 Kenmerken van de Nederlandse markt en consumptie	35
4.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen	37
5. DE BELGISCHE MARKT	44
5.1 Structuur van de toeleveringsketen.....	44
5.2 Kenmerken van de Belgische markt en consumptie	47
5.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen	48
6. CONCLUSIES	53
7. GEÏNTERVIEWDE BELANGHEBBENDEN	55

Overzicht

De wereldwijde vangst van tong bedroeg 20.779 ton in 2022¹ en bestond bijna volledig uit gewone tong. De vangsten daalden met 43% ten opzichte van 2013. In 2022 was de EU goed voor 66% van de totale vangsten, met Nederland, Frankrijk en België als belangrijkste producerende landen. Tot de belangrijkste producerende landen buiten de EU behoren het VK en Marokko. De wereldwijde productie van tong omvat ook een klein aandeel van Senegalese tong uit aquacultuur, die in 2022 1.730 ton bedroeg.

De vangsten van gewone tong in de EU bedroegen 11.927 ton in 2023² (de totale vangsten voor andere tongsoorten blijven onder de 100 ton). De belangrijkste producerende landen in 2023 waren Frankrijk, Nederland (beide 27% van het totaal), België (20%) en Italië (14%). De aquacultuurproductie van Senegalese tong bereikte 1.395 ton; de belangrijkste producerende landen waren Spanje (53%) en Portugal (47%). De schijnbare consumptie in de EU bedraagt 15.275 ton levendgewichtequivalent (LWE) in 2023. De belangrijkste markten binnen de EU zijn Frankrijk, Italië, Spanje, België en Nederland.

Tong wordt voornamelijk geconsumeerd in de HORECA-sector. In de detailhandel wordt gewone tong voornamelijk vers, in zijn geheel en ontdaan van ingewanden verkocht. De markt voor gewone tong is meestal gesegmenteerd naar grootte. De productie van tong is de afgelopen tien jaar aanzienlijk gedaald (-43% wereldwijd, -53% onder EU-producenten) als gevolg van de uitputting van sommige visbestanden en een daling van de quota. De vermindering van het aanbod heeft in dezelfde periode geleid tot een aanzienlijke stijging van de prijzen.

Deze studie richt zich op drie lidstaten die tot de grootste markten in de EU behoren: Frankrijk, Nederland en België.

In 2023 was Frankrijk de grootste markt voor tong in de EU, met een schijnbare consumptie van 4.124 ton LWE. Het was ook het eerste producerende land (2de in 2022), met een vangst van 3.263 ton. Het volume van de tongvangsten in Frankrijk is de afgelopen tien jaar met 58% afgenomen, voornamelijk door uitputting van de bestanden, vooral in de Noordzee, en als gevolg daarvan een daling van de totaal toegestane vangsten (TAC's) en quota. De schijnbare consumptie is de afgelopen tien jaar met 44% in volume afgenomen, doordat zowel de productie als de export sterker daalden dan de import. In 2023 bedroeg de Franse import van tong 2.182 ton LWE, en bestond voornamelijk uit verse vis. De belangrijkste leveranciers zijn het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Spanje. De export bereikte 1.270 ton LWE. De Franse consumptiemarkt voor tong wordt gedomineerd door de HORECA-sector (70% van het in Frankrijk verkochte volume), met name restaurants. De consumptie van tong is geografisch geconcentreerd aan de kust en in de regio Parijs. In de detailhandel is tong de 17de vissoort die vers wordt gekocht door consumenten in Frankrijk. In vergelijking met andere vissoorten wordt verse tong gekenmerkt door een lager aandeel van de verkoop in de grote detailhandel (50% in volume, 46% in waarde) en een hoger aandeel in buitenlandse markten, viswinkels en andere verkoopkanalen. De Franse markt voor tong is voornamelijk gesegmenteerd naar visgrootte. Grote maten worden tegen hogere prijzen verkocht (voornamelijk in de HORECA, maar ook in de detailhandel als filets) dan kleine maten ("portie tong" die voornamelijk in de detailhandel wordt verkocht). De prijzen van tong bij de eerste verkoop en in de detailhandel zijn de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen in Frankrijk.

In 2023 was Nederland de vijfde markt voor tong in de EU, met een schijnbare consumptie die werd geschat op 1.639 ton LWE. In hetzelfde jaar was het ook het tweede producerende land (1ste in 2022), met vangsten tot 3.202 ton. De Nederlandse vangsten zijn sinds 2014 met 64% gedaald als gevolg van de TAC-verlaging in de Noordzee. De totale import van tong is ook met 25% in volume afgenomen en de totale export met 42%. De daling van de toelevering resulteerde in een daling van 68% van de Nederlandse schijnbare consumptie van tong in de periode 2014-2023. De lokale markt voor tong is relatief klein (25% van de nationale toelevering in 2023) en tong wordt bijna uitsluitend in restaurants geconsumeerd, ondanks het feit dat het een populaire vis is. De Nederlandse consumptie bestaat uit tong maat 5 (120 tot 200g), lokaal ook wel *Sliptong* genoemd. Grotere tongen worden geëxporteerd naar

¹ 2022 is het jaar van de laatst beschikbare gegevens over de wereldwijde vangsten (FAO).

² Ter vergelijking met gegevens van de FAO bedroegen de vangsten van gewone tong in de EU in 2022 13.228 ton.

Europees Marktobservatorium voor Visserij- en Aquacultuurproducten - Tong in de EU

Italië (maat 4 en maat 3), België en Frankrijk (maat 1 en maat 2). De export betreft zowel verse als bevroren tong. De prijzen van tong bij de eerste verkoop en in de detailhandel zijn de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen in verhouding tot de daling van de toelevering.

In 2023 was België de vierde markt voor tong in de EU (na Frankrijk, Italië en Spanje), met een geschatte schijnbare consumptie van 2.072 ton LWE. Het was het derde producerende land met een vangst van 2.405 ton. Het volume van de tongvangsten in België is de afgelopen tien jaar met 33% gedaald door de daling van de quota in de Noordzee. Ook de schijnbare consumptie is met 27% gedaald. In 2023 bedroeg de import van tong in België 1.114 ton, voornamelijk verse vis. De export bedroeg 1.476 ton, met Nederland als belangrijkste bestemming. Tong is een populaire vis in België, die zowel thuis als in restaurants wordt gegeten. De markt voor verse tong in België is gesegmenteerd naar grootte: Grotere tongen (maat 1) worden naar Nederland geëxporteerd om te worden ingevroren voordat ze naar de VS worden verscheept, terwijl maat 2 vooral in Belgische restaurants wordt geserveerd vanwege de ideale filetmaat. Kleinere groottes (3 tot 5) worden thuis geconsumeerd en verkocht in supermarkten, meestal in verpakkingen van 2 tot 5. De consumptie piekt in de lente en de zomer. De eerste verkoop- en detailhandelprijzen van tong zijn in België aanzienlijk gestegen, vooral sinds 2021.

Lijst van acroniemen

CN	Gecombineerde nomenclatuur
EU	Europese Unie (EU-27)
FAO	Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties
HORECA	Hotels, restaurants en cafés/catering
LWE	Levendgewichtequivalent
MCRS	Minimale instandhoudingsreferentiegrootte
MS	Lidstaten
TAC	Totaal toegestane vangsten
BTW	Belasting toegevoegde waarde

1. TOEPASSINGSGEBIED EN INHOUD

1.1 Toepassingsgebied casestudy

De belangrijkste elementen voor de analyse van de prijsstructuur van tong en de waardeverdeling in de toeleveringsketens zijn:

Product	Oorsprong	Kenmerken	Markt- en prijsbepalende factoren	Focus Lidstaten
Tong	Visserij (Aquacultuur in mindere mate)	Het product wordt meestal vers geconsumeerd. Het grootste deel van het verbruik vindt plaats in de HORECA-sector.	Minder toelevering door uitputting van sommige visbestanden en de afname van quota Segmentatie naar maat Gevolgen van Brexit voor de handel	Frankrijk Nederland België

EUMOFA biedt andere relevante publicaties over de onderwerpen van deze studie:

- Platvissoorten in de EU - recente trends, in [Monthly Highlights No. 7 / 2024](#) (pp 41-46)

1.2 Inhoud van het document

Volgens de methodologie die binnen EUMOFA is ontwikkeld en beschikbaar is op de website (<http://www.eumofa.eu/price-structure>), omvat dit document:

- Een beschrijving van het product;
- Een analyse van productie- en markttrends op EU-niveau;
- Een analyse van de prijsstructuur over de toeleveringsketen in Nederland, Frankrijk en België.

2. BESCHRIJVING VAN HET PRODUCT EN MARKTEN

2.1 Biologische en commerciële kenmerken

De casestudy richt zich voornamelijk op gewone tong. De structuur van de toeleveringsketen omvat kleine hoeveelheden Senegalese tong uit aquacultuur, aangezien de nomenclatuur die wordt gebruikt voor het registreren van de handelsgegevens deze tong niet onderscheidt van gewone tong.

Product in casestudy

Familie: Tongachtigen

Naam:

FAO 3-alpha code: SOL

- Gewone tong (*Solea solea*)
- Senegalese tong (*Solea senegalensis*)³

Presentatie: Heel vers en heel bevroren.

Commerciële maten:

Wild: tussen 30 cm en 40 cm.

De minimale instandhoudingsreferentiegrootte (MCRS) voor tong is 24 cm in alle visserijgebieden, behalve in de Middellandse Zee, waar de MCRS is vastgesteld op 20 cm.⁴

Op de markt wordt tong verkocht op basis van de volgende groottecategorieën die zijn vastgesteld door de EU-handelsnormen⁵. Sommige verkoophavens gebruiken meer gedetailleerde categorieën. De markt voor gewone tong wordt op basis van het gewicht van de vis als volgt in maten verdeeld:

- Maat 5: minder dan 200 gram,
- Maat 4: 200-250 gram,
- Maat 3: 250-330 gram,
- Maat 2: 330-500 gram,
- Maat 1: meer dan 500 gram.

Gerelateerde codes in de productnomenclatuur (COMEXT/EUROSTAT)

Vanaf 2023 wordt in de gecombineerde nomenclatuur⁶ (GN) onderscheid gemaakt tussen verse en bevroren tong:

- Vers of gekoeld (heel):
 - GN-code 03022300 - Verse of gekoelde tong "*Solea* spp."
- Bevroren (heel):
 - GN-code 03033300- Bevroren tong "*Solea* spp."

³ *Solea senegalensis* is in deze studie opgenomen omdat voor deze soort, in de gegevens over de handel, geen onderscheid gemaakt wordt met *Solea solea*. Hoewel de aanwezigheid op de markt beperkt blijft, neemt de productie, die afkomstig is van aquacultuur, toe.

⁴ *Solea solea* (europa.eu)

⁵ Verordening (EG) nr. 2406/96 van de Raad van 26 november 1996 houdende vaststelling van gemeenschappelijke handelsnormen voor bepaalde visserijproducten: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A31996R2406>

⁶ De GN is een instrument voor het aanduiden van goederen dat is opgezet om tegelijkertijd te voldoen aan de vereisten van zowel het gemeenschappelijk douanetarief als de statistieken van de buitenlandse handel van de EU. De basisverordening is Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad; elk jaar wordt een bijgewerkte versie van Bijlage I gepubliceerd (laatste versie: Verordening (EU) 2024/1652 van de Raad).

De Eurostat-categorie voor tong omvat andere soorten dan gewone tong (*Solea solea*), waaronder Senegalese tong (*Solea senegalensis*) en Egyptische tong (*Solea aegyptiaca*). De verhandelde volumes van deze twee soorten zijn marginaal, met uitzondering van enkele volumes geïmporteerd uit Spanje, Portugal en IJsland, die Senegalese tong uit aquacultuur zijn. Andere soorten, in het Nederlands aangeduid als “tong”, maar die niet tot het geslacht *Solea* behoren, zijn niet opgenomen in deze studie⁷.

Biologische parameters

Gewone tong (*Solea solea*) is een platvis van het geslacht *Solea*, waarvan het verspreidingsgebied zich uitstrekt van de Noordwest-Afrikaanse kust tot de Noordzee. Hij valt op door zijn ovale, platte en asymmetrische lichaam met ogen aan de rechterkant. De maximale lengte kan 70 cm bereiken voor een maximaal gewicht van 3 kg. De gemiddelde volwassen lengte van gewone tong varieert tussen 30 en 40 cm⁸.

Hij leeft meestal solitair in zanderige en modderige bodems. Tong trekt zich in de winter terug in dieper water (ongeveer 70 meter diep, maximaal 200 meter diep). Het paaien vindt plaats in ondiepe kustgebieden bij watertemperaturen tussen 6°C en 12°C, voornamelijk in de maanden februari tot mei, hoewel het in warmere gebieden (zoals de Middellandse Zee) ook aan het begin van de winter kan gebeuren. De incubatieperiode duurt 5 dagen (bij 12°C) en de larvale fase vindt plaats in warmer water (18°C) gedurende 35 dagen⁹. Juvenielen zitten de eerste 2-3 jaar in kustwekerijen voordat ze als volwassen dieren naar diepere wateren trekken. De gewone tong bereikt de voortplantingsleeftijd op 3-5-jarige leeftijd, wanneer hij 25-30 cm groot is. Hij kan tot 27 jaar oud worden¹⁰.

De kenmerken van de vis variëren aanzienlijk afhankelijk van de geografische locatie. Over het algemeen bereikt tong in het noordelijke deel van zijn verspreidingsgebied een oudere geslachtsrijpheid, een hogere levensverwachting en grotere afmetingen dan in het zuidelijke deel.

Tabel 1: Biologische parameters van gewone tong

Parameter	Gewone tong (<i>Solea solea</i>)
Temperatuur	8°C - 24°C
Habitat	Juvenielen brengen de eerste 2 tot 3 jaar door in kustwekerijen (baaien en kweekgronden). Daarna migreren ze naar diepere wateren (10-60m)
Dieet in het wild	Volwassen dieren voeden zich met wormen, weekdieren en kleine schaaldieren.
Verspreiding in het wild	Oostelijke Atlantische Oceaan: van de Trondheim Fjord zuidwaarts tot de Middellandse Zee en de Kaapverdische Eilanden.

Bron: Fishbase

⁷ Hieronder vallen geelvintong (*Limanda aspera*), rotstong (*Lepidopsetta bilineata*), platkoptong (*Hippoglossoides elassodon*) en tongschar (*Microstomus kitt*).

⁸ https://www.fao.org/fishery/en/culturedspecies/solea_spp/en

⁹ <https://fishbase.mnhn.fr/summary/solea-solea>

¹⁰ <https://www.mdpi.com/2076-2615/12/23/3369>

2.2 Wereldproductie

In 2022 bedroeg de mondiale tongvangst 20.847 ton, een daling van 43% ten opzichte van 2013. Bijna alle vangsten hebben betrekking op gewone tong, terwijl de andere tongsoorten slechts een marginaal deel van de vangsten uitmaken.

Tabel 2: Ontwikkeling van de wereldwijde vangsten van *Solea* soorten tussen 2013 en 2022 (ton)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ontwikk. 2013/22
Gewone tong	36281	36.300	33.463	31.949	30.536	29.706	28.812	28.450	27.053	20.779	-43%
Senegalese tong	56	53	63	45	53	55	81	58	101	67	+20%
Totaal	36.337	36.353	33.526	31.994	30.590	29.761	28.893	28.507	27.155	20.847	-43%

Bron: FAO

De tong die door Europese landen wordt gevangen bestaat bijna volledig uit gewone tong (met uitzondering van minder dan 100 ton Senegalese tong die door de Franse vloot wordt gevangen), terwijl de tong die in aquacultuur wordt geproduceerd Senegalese tong is. Gewone tong wordt gevangen in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee. Nederland, Frankrijk en België nemen het grootste deel van de wereldvangst van gewone tong voor hun rekening, met respectievelijk 21%, 17% en 12% van het totaal. De EU-lidstaten zijn goed voor 66% van de totale vangsten. Belangrijke producenten van buiten de EU zijn het VK (10% van de totale vangsten), Marokko (9%), Egypte (7%) en Tunesië (5%).

Tabel 3: Wereldvangsten van gewone tong (in ton) 2013-2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ontwikk. 2013/22
Nederland	9.967	9.018	9.280	9.617	9.514	8.622	7.047	6.752	6.239	4.319	-57%
Frankrijk	8.337	7.652	6.384	5.210	4.945	5.241	4.624	4.412	4.479	3.587	-57%
België	2.889	3.605	3.076	2.570	2.215	2.137	2.437	2.776	2.584	2.571	-11%
VK	2.275	2.318	1.938	1.965	1.801	1.831	1.769	2.121	2.282	2.130	-6%
Marokko	2.680	2.887	3.862	3.613	3.206	3.010	4.230	4.224	3.704	1.876	-30%
Italië	1.505	2.288	2.448	2.374	2.348	2.025	1.988	1.448	1.640	1.558	+4%
Egypte	2.066	2.337	1.653	1.547	1.651	2.201	2.184	1.987	1.947	1.422	-31%
Tunesië	457	511	594	982	567	724	1.130	1.075	1.110	1.130	+147%
Overige	6.105	5.684	4.228	4.070	4.289	3.916	3.403	3.654	3.069	2.187	-64%
Totaal	36.281	36.300	33.463	31.949	30.536	29.706	28.812	28.450	27.053	20.779	-43%

Bron: FAO

De aquacultuurproductie van soorten van het geslacht *Solea* bestaat volledig uit Senegalese tong. In 2022 werd de totale productie geschat op 1.730 ton. Spanje, IJsland en Portugal waren goed voor respectievelijk 69%, 20% en 10% van de totale productie. De productie van tong is tussen 2013 en 2022 aanzienlijk gestegen, vooral in Spanje (+171%) en IJsland.

Tabel 4: Wereldproductie van tong (Senegalese tong) uit aquacultuur (in ton) 2013-2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ontwikk. 2013/22
Spanje	440	806	591	747	1.012	901	945	618	962	1.192	+171%
IJsland	0	0	290	360	400	391	377	271	337	352	-
Portugal	154	84	130	147	150	145	190	152	174	174	+14%
Overige	13	10	9	7	6	9	10	13	13	11	-13%
Totaal	607	900	1.020	1.261	1.569	1.438	1.521	1.141	1.486	1.730	-185%

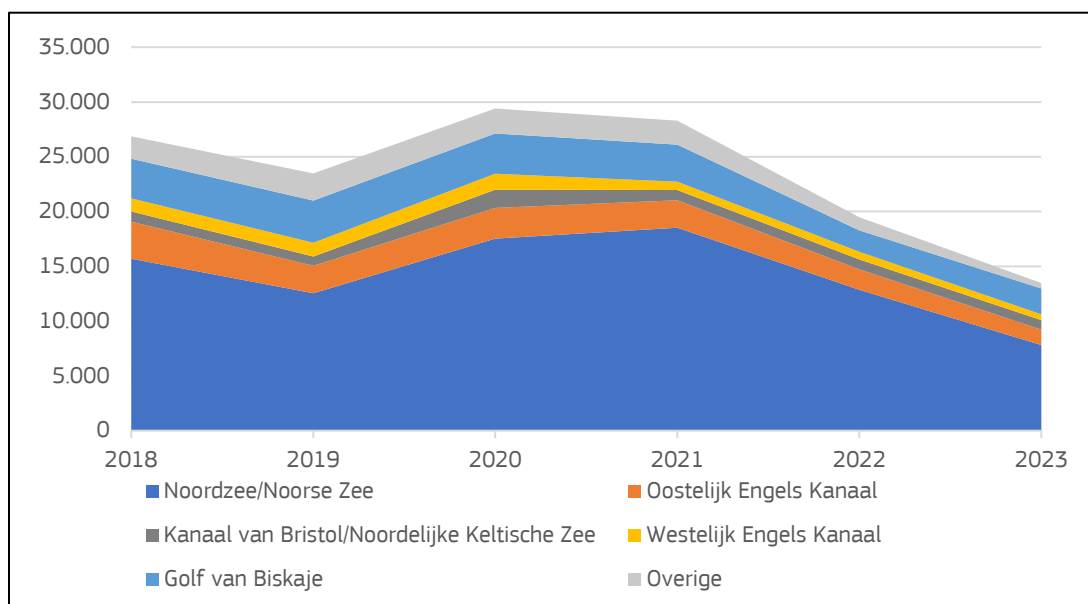
Bron: FAO

2.3 EU-productie

Ontwikkeling van tongproductie

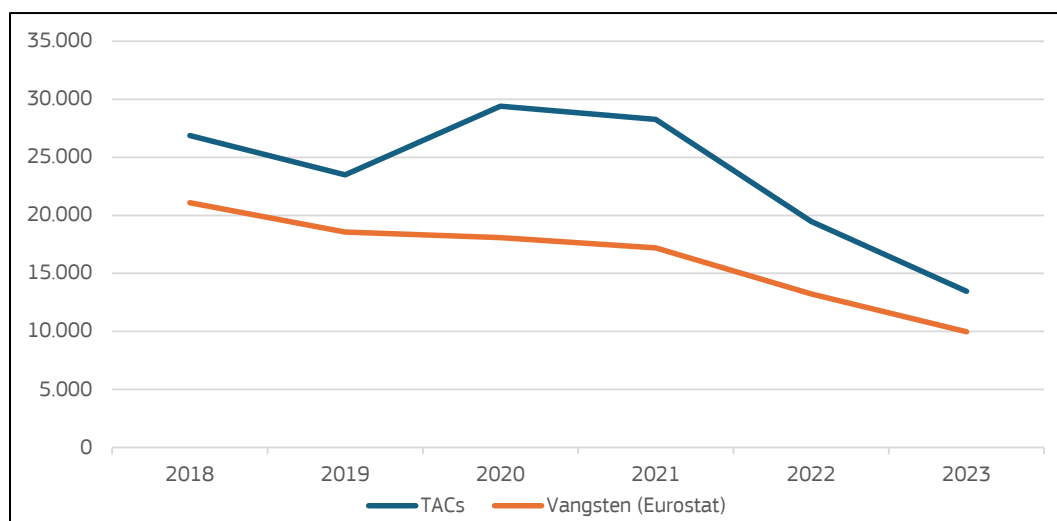
In de EU wordt gewone tong beheerd door middel van totaal toegestane vangsten (TAC's) en quota, verdeeld over zeven visgebieden. Het belangrijkste visgebied is de Noordzee/Noorse Zee, goed voor 58% van de TAC voor 2023, gevolgd door de Golf van Biskaje (17%), het oostelijk Engels Kanaal (10% van de quota), het Kanaal van Bristol/Noordelijke Keltische Zee (7%) en het westelijk Engels Kanaal (4% van de quota).

Figuur 1: Quota van de Europese Unie voor gewone tong van 2018 tot 2023 in verschillende visserijgebieden (ton)

Bron: eigen uitwerking op basis van TAC's van DG MARE, quotaverordening en gegevens van Eurostat

Figuur 2: EU-TAC's en vangsten van gewone tong van 2018 tot 2023 (ton)

Bron: eigen uitwerking op basis van EU-TAC's, quotaverordening en gegevens van Eurostat

In 2023 bedroegen de EU-TAC's voor tong 13.463 ton, een daling met 50% sinds 2018, terwijl de vangsten 9.981 ton bedroegen. De Nederlandse quota daalden met 47%, de Franse quota daalden met 33% en de Belgische quota daalden met 23% tot 2.249 ton in 2023.

In 2023 bedroeg de totale vangst van gewone tong in de EU 11.927 ton. Frankrijk en Nederland waren de grootste producenten met elk 27% van de EU-productie. Andere belangrijke lidstaten waren België en Italië, die respectievelijk 20% en 14% van de EU-productie voor hun rekening namen.

Tussen 2014 en 2023 nam de vangst van gewone tong in de EU met 53% af als gevolg van verminderde vangsten in bijna alle belangrijke producerende landen. In de loop van het decennium zijn de vangsten het sterkst gedaald in Duitsland (-69%), Nederland (-64%) en Denemarken (-63%).

Tabel 5: Vangsten van gewone tong in de EU-27 (in ton LWE) 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Frankrijk	7.688	6.381	5.264	4.976	5.347	4.558	4.255	4.366	3.532	3.263	-58%
Nederland	9.018	9.280	9.617	9.514	8.622	7.047	6.804	6.271	4.330	3.202	-64%
België	3.605	3.077	2.570	2.215	2.137	2.437	2.776	2.646	2.590	2.405	-33%
Italië	2.288	2.369	2.375	2.348	2.025	1.988	1.448	1.640	1.558	1.656	-28%
Griekenland	465	480	587	527	517	524	478	318	299	291	-37%
Spanje	349	376	353	354	317	330	301	290	289	276	-21%
Denemarken	597	468	649	860	722	403	437	463	316	220	-63%
Duitsland	645	771	879	782	737	634	943	668	160	203	-69%
Kroatië	195	277	191	224	217	198	215	159	141	111	-43%
Overige	749	678	229	668	457	435	420	385	13	302	-60%
EU-27	25.597	24.158	22.715	22.467	21.098	18.554	18.077	17.206	13.228	11.927	-53%

Bron: Eurostat

Import - Export

Import van buiten de EU

In 2023 was de import van tong¹¹ uit derde landen goed voor 2.847 ton met een totale waarde van 41 miljoen euro. De import bestaat voornamelijk uit verse tong (83% van de importwaarde in 2023) en bevroren tong (17%).

In 2023 zijn de belangrijkste exporteurs naar de EU het Verenigd Koninkrijk (66% van de importwaarde in de EU), IJsland (17%) en Mauritanië (11%). In datzelfde jaar waren de belangrijkste importerende lidstaten Frankrijk (50% van de importwaarde), Nederland (24%) en Spanje (13%).

Tussen 2014 en 2023 daalde het importvolume met 45%, terwijl de prijzen met 123% stegen (+129% stijging in reële termen)¹².

Tabel 6: Import van tong van buiten de EU (2023)

	Nominale waarde (1.000 EUR)	Volume (ton)	Prijs (EUR/kg)	Ontwikk. waarde 2022/23
Vers of gekoeld	38.165	2.365	16,14	-7%
Bevroren	2.625	482	5,44	+2%
Totaal	40.789	2.847	14,33	-7%

Bron: EUMOFA uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Export naar landen buiten de EU

In 2023 bedroeg de export van tong naar derde landen 968 ton voor een totale waarde van 21,6 miljoen EUR. Tong wordt vers en bevroren geëxporteerd en vertegenwoordigt respectievelijk 38% en 62% van de exportwaarde.

De Verenigde Staten waren de belangrijkste bestemmingsmarkt voor de export van tong uit de EU, goed voor 81% van de exportwaarde in 2023. Nederland en Spanje waren de belangrijkste exporteurs met respectievelijk 64% en 26% van de exportwaarde.

Tussen 2014 en 2023 is het exportvolume met 4% gestegen, terwijl de prijzen met 68% zijn gestegen (+37% in reële termen). Hierdoor steeg de totale exportwaarde in dezelfde periode met 75% (53% in reële termen).

Tabel 7: Export van tong naar landen buiten de EU (2023)

	Nominale waarde (1.000 EUR)	Volume (ton)	Prijs (EUR/kg)	Ontwikk. waarde 2022/23
Vers of gekoeld	8.124	390	20,81	+12%
Bevroren	13.463	578	23,29	-6%
Totaal	21.587	968	22,29	+/-0%

Bron: EUMOFA uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

¹¹ Comext-gegevens over de handel in tong omvatten Solea-soorten (*Solea spp.*): gewone tong, Senegalese tong en Egyptische tong. Het omvat niet de talrijke andere vissoorten die in het Engels "tong" worden genoemd (bijvoorbeeld geelvintong (*Limanda aspera*), tongschar (*Microstomus kitt*), rotstong (*Lepidopsetta bilineata*), platkoptong (*Hippoglossoides elassodon*)

¹²Waarden in reële termen zijn gedefleerd met de BBP-deflator (basisjaar=2016)

Export binnen de EU

De uitwisselingen binnen de EU betreffen voornamelijk verse tong, die 8.086 ton en 83% van de uitwisselingen binnen de EU in waarde vertegenwoordigde. De handel binnen de EU is tussen 2014 en 2023 met 14% gedaald, terwijl de prijzen met 56% zijn gestegen (+30% in reële termen). Als gevolg hiervan daalde de totale waarde van de EU-handel met 15% in reële termen over de periode.

Tabel 8: Export van tong binnen de EU (2023)

	Nominale waarde (1000 EUR)	Volume (ton)	Prijs (EUR/kg)	Ontwikk. waarde 2022/23
Vers of gekoeld	132.867	8.086	16,43	-8%
Bevroren	27.410	2.030	13,50	-11%
Totaal	160.278	10.116	15,84	-8%

Bron: EUMOFA uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

In 2023 was Nederland de belangrijkste exporteur naar andere EU-lidstaten, goed voor 39% van de exportwaarde binnen de EU. Spanje, België en Frankrijk volgden, samen goed voor 42% van de exportwaarde binnen de EU. Terwijl Nederland en Spanje verse en bevroren tong exporteerden, exporteerden België en Frankrijk uitsluitend verse tong.

De belangrijkste bestemmingen voor de handel binnen de EU waren Nederland, goed voor 23% van de exportwaarde binnen de EU, gevolgd door Spanje (21%), Italië (20%) en België (10%). Terwijl sommige landen voornamelijk verse tong importeerden, zoals Nederland (99% van de import uit de EU), België (94%) en Spanje (82%), importeerden andere landen voornamelijk bevroren tong, zoals Duitsland (32% van de import), Italië (30%) en Frankrijk (24%).

Tabel 9: Waarde van de export van tong binnen de EU naar de belangrijkste lidstaten van bestemming (1.000 EUR, nominale waarde, 2023)

Bestemming	Vers of gekoeld	Bevroren	Totaal	Aandeel
Nederland	37.125	158	37.282	23%
Spanje	28.118	6.085	34.203	21%
Italië	22.826	9.973	32.799	20%
België	14.879	1.029	15.908	10%
Duitsland	10.071	4.828	14.899	9%
Frankrijk	11.043	3.438	14.481	9%
Overige	8.806	1.899	10.705	7%
Totaal	132.867	27.410	160.278	100%

Bron: EUMOFA uitwerking van EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Schijnbare consumptie per lidstaat

In 2023 werd de totale toelevering van tong in de EU (productie + import) geschat op 14.893 ton levendgewichtequivalent (LWE). De toelevering was voornamelijk afkomstig van vangsten (80%, goed voor 11.927 ton LWE). De export was goed voor 1.013 ton LWE. Bijgevolg werd de schijnbare consumptie op het niveau van de EU-27 (productie + import - export) geschat op 13.880 ton LWE.

De belangrijkste lidstaten wat betreft schijnbare consumptie in 2023 waren Frankrijk (4.124 ton LWE), Italië (3.609 ton LWE), Spanje (2.314 ton LWE), België (2.072 ton LWE) en Nederland (1.639 ton LWE).

Tabel 10: Schijnbare consumptie van tong in de EU (2023, in ton levendgewichtequivalent) (vetgedrukt de drie lidstaten waarop dit verslag zich richt)

	Productie	Totale import	Totale toelevering (productie + import)	Totale export	Schijnbare consumptie (toelevering - export)
Frankrijk	3.311	2.182	5.493	1.321	4.172
Italië	1.655	2.072	3.727	118	3.609
Spanje**	989	3.699	4.688	2.375	2.314
België	2.405	1.144	3.548	1.476	2.072
Nederland	3.202	2.705	5.907	4.268	1.639
Duitsland	203	904	1107	215	891
Griekenland	291	232	523	12	511
Portugal**	925	415	1340	933	407
Bulgarije	0	172	172	0	172
Luxemburg	0	56	56	3	53
Oostenrijk	0	43	43	0	43
Zweden	5	36	41	4	37
Kroatië	111	8	119	83	36
Roemenië	0	20	20	1	19
Polen	0	13	13	2	11
Slovenië	5	6	11	0	11
Cyprus	0	10	10	0	10
Denemarken	220	107	327	319	7
Tsjechië	0	7	7	2	5
Finland	0	4	4	0	4
Litouwen	0	2	2	0	2
Malta	1	1	1	0	1
Hongarije	0	1	1	0	1
Slowakije	0	1	1	0	1
Letland	0	1	1	0	1
Estland	0	0	0	0	0
Ierland*	nc	158	158	418	-
EU-27	13.322	2.966	16.288	1.013	15.275

Bron: EUMOFA uitwerking van EUROSTAT en EUROSTAT-COMEXT-gegevens

* De berekening van de schijnbare consumptie in Ierland levert negatieve waarden op omdat gegevens over vangsten in Ierland ontbreken

** In deze landen omvat de totale tongproductie een aandeel van Senegalese tong uit aquacultuur (72% van de productie met 713 ton in Spanje, 69% van de productie met 634 ton in Portugal)

3. DE FRANSE MARKT

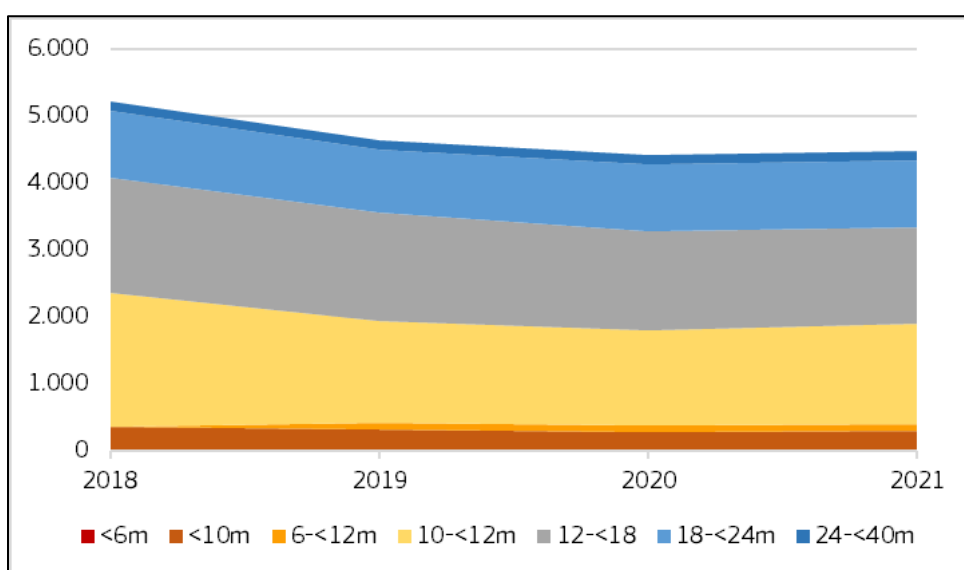
3.1 Structuur van de toeleveringsketen

Productie

Kenmerken van de vloot

In 2021 werd tong in Frankrijk voornamelijk aangeland door vaartuigen met een lengte tussen 10 en 12 meter (33% van de aangelande volumes), vaartuigen met een lengte tussen 12 en 18 meter (32%) en vaartuigen met een lengte tussen 18 en 24 meter (22%). De aanlanding door vaartuigen kleiner dan 10 meter was goed voor 6% van het volume en die van grotere vaartuigen (tussen 24 en 40 meter) voor 3% van het volume.

Figuur 3: Ontwikkeling van Franse aanlandingen van gewone tong per vaartuiglengte (ton)

Bron: STECF

Bijna twee derde van de Franse aanlandingen van tong werd gevangen met drijfnetten en/of staande netten en bijna een kwart met bodemtrawlers en/of bodemzegen. Volgens de belanghebbenden verschillen de soorten vistuig aanzienlijk per regio. Vloten in de Vendée en in het oostelijke deel van het Kanaal gebruiken bijna uitsluitend kieuwnetten, terwijl in andere regio's meer actief vistuig wordt gebruikt.

Beheersmaatregelen

De Franse quota voor gewone tong zijn het afgelopen decennium aanzienlijk gedaald als gevolg van een verlaging van de Europese TAC en de uitputting van visbestanden, waardoor de vangsten sterk zijn afgenomen (zie hieronder).

Ook op nationaal niveau zijn beheersmaatregelen genomen voor de visserij op gewone tong. In januari 2015 werd een specifieke regeling voor visserijbeheer ingesteld voor het oostelijk deel van het Kanaal (ICES VIId)¹³. Volgens belanghebbenden hebben dit besluit en de afname van het visbestand geleid tot een sterke daling van het aantal vaartuigen dat sinds 2015 op gewone tong vist in de Franse vloot.

Om toevallige vangsten van walvisachtigen te voorkomen, werd in 2024 en 2025 (van 22 januari tot 20 februari) een tijdelijk visverbod ingesteld in de Golf van Biskaje. De timing van dit verbod viel samen met

¹³ <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFSCTA000030171955>

het begin van het visseizoen voor tong. Dit resulteerde in een aanzienlijke daling van de vangsten in sommige havens, verstoorde de toeleveringsketen en leidde tot een seizoensgebonden onevenwicht.

De minimale visgrootte voor tong en de minimale maaswijdte voor de visserij op tong verschillen ook per regio. De minimale visgrootte is 25 cm in de Golf van Biskaje, het Kanaal en de Noordzee, en 24 cm in de Middellandse Zee; dit is strenger dan in de EU, waar de minimale instandhoudingsreferentie-grootte (MCRS) 20 cm is in de Middellandse Zee en 24 cm in alle andere regio's. De minimale maaswijdte van kieuwnetten is 100 mm, behalve in sommige havens waar dit 90 mm is.

Vangsten

De Franse vangsten van tong bedroegen 3.311 ton in 2023 en bestonden bijna uitsluitend uit gewone tong. De vangst van gewone tong daalde met 8% tussen 2022 en 2023 en met 58% over een periode van tien jaar (2014-2023).

Tabel 11: Ontwikkeling van Franse vangsten van tongsoorten (ton, 2014-2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2022/23	Ontwikk. 2014/23
Gewone tong	7.688	6.381	5.264	4.976	5.347	4.558	4.255	4.366	3.532	3.263	-8%	-58%
Senegalese tong	51	54	40	45	46	52	51	59	61	48	-21%	-6%
Totaal	7.739	6.435	5.304	5.021	5.393	4.611	4.306	4.425	3.593	3.311	-8%	-57%

Bron: Eurostat

Eerste verkoopvolumes

De eerste verkoop van gewone tong in Frankrijk bereikte 2.797 ton in 2023 (3.942 ton van alle tongsoorten). Volgens belanghebbenden kan het aanzienlijke volume van de rechtstreekse verkoop deels verklaren waarom de volumes van de eerste verkoop lager zijn dan de vangsten.

In 2023 vond 74% van de eerste verkoop van gewone tong plaats in de havens van de Golf van Biskaje. In de afgelopen tien jaar zijn de eerste verkoopvolumes van gewone tong in Frankrijk meer dan gehalveerd (-54%). Deze daling varieerde van regio tot regio, met een afname van 41% in de Golf van Biskaje, 34% in het Kanaal en de Keltische Zee en 97% in de Noordzee (voornamelijk de haven van Duinkerken). In de Middellandse Zee, waar de vangsten historisch laag waren, daalden de volumes met 14%. De vangsten van gewone tong overtreffen nu het verkoopvolume aan de Noordzeekust. Volgens belanghebbenden is de belangrijkste factor achter deze daling de toestand van de visbestanden en de nationale beheersmaatregelen die sinds 2015 worden uitgevoerd in aanvulling op de beheersmaatregelen van de EU. In het oostelijke deel van het Kanaal en vooral in de Noordzee zijn de visbestanden ingestort en volgens belanghebbenden vertonen ze geen tekenen van herstel, ondanks de sterke inkrimping van de vissersvloot.

Tabel 12: Eerste verkoop van gewone tong in Frankrijk per zeekust (ton productgewicht, 2014 -2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Golf van Biskaje	3.525	3.257	2.866	2.848	2.958	2.877	2.790	2.751	2.056	2.072	-41%
Keltisch/Kanaal	919	668	602	522	660	579	608	668	745	604	-34%
Mediterraan	86	72	81	81	92	102	104	91	83	74	-14%
Noordzee	1.524	1.149	850	799	695	249	99	196	82	47	-97%
Totaal	6.054	5.146	4.398	4.250	4.405	3.807	3.601	3.707	2.966	2.797	-54%

Bron: EUMOFA, gebaseerd op FranceAgriMer

In 2023 vond bijna 60% van het eerste verkoopvolume plaats in zes havens. Les Sables-d'Olonne is de belangrijkste haven met bijna 30% van de totale eerste verkoop, gevolgd door La Cotinière (11%), Royan (6%) en Arcachon (5%). In het afgelopen decennium daalde de eerste verkoop ongelijkmatig tussen deze

belangrijke havens, variërend van een daling van 2% in Les Sables-d'Olonne tot een daling van 71% in Arcachon.

Tabel 13: Eerste verkoop van gewone tong in Frankrijk per haven (ton productgewicht, 2014-2023)

Kust	Haven	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk 2014/23
Biskaje	Les Sables-d'Olonne	804	753	731	712	772	1.052	1.054	989	749	785	-2%
	La Cotinière	415	328	273	344	359	328	308	298	206	297	-28%
	Royan	274	259	203	233	247	246	220	232	162	164	-40%
Keltisch/ Kanaal	Fécamp	199	129	105	119	156	119	156	162	218	153	-23%
Biskaje	Arcachon	486	461	388	374	377	385	357	326	236	142	-71%
	Lorient	227	225	197	175	178	180	146	172	131	119	-47%
Keltisch/ Kanaal	Port-en-Bessin	164	154	107	87	136	150	157	143	160	106	-35%
Alle	Overige	3.486	2.838	2.396	2.207	2.180	1.347	1.202	1.385	1.103	1.030	-70%
Totaal		6.054	5.146	4.398	4.250	4.405	3.807	3.601	3.707	2.966	2.797	-54%

Bron: EUMOFA, gebaseerd op FranceAgriMer

Import

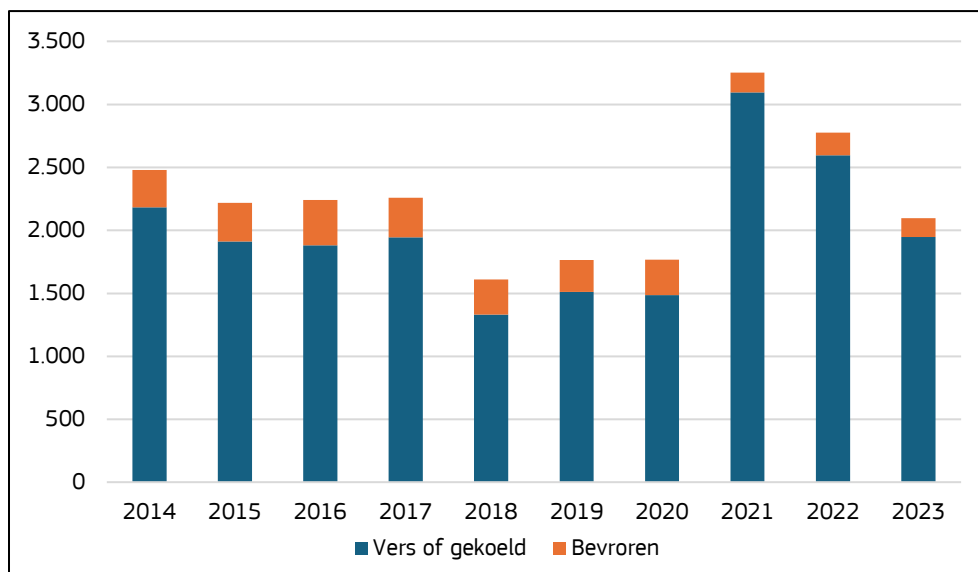
De totale import van tong in Frankrijk bedroeg 2.097 ton in 2023, ter waarde van meer dan 35 miljoen euro. Tussen 2014 en 2023 daalde de Franse import van tong met 15%, ondanks een piek van 32.515 ton in 2021. De import in 2023 wordt gedomineerd door verse tong, goed voor 93% van de totale waarde. De belangrijkste leveranciers van verse tong waren het Verenigd Koninkrijk (53% van het volume van de verse import) en Nederland (27%). Bevroren tong kwam voornamelijk uit Nederland (57% van het geïmporteerde bevroren volume) en Spanje (40%). De aanzienlijke daling van de import van bevroren tong in de afgelopen vier jaar is te wijten aan een daling van de import uit Nederland.

Tabel 14: Franse import van tong in 2023, per type bewaring

	Volume (ton productgewicht)	Nominale waarde (1.000 EUR)	Prijs (EUR/kg)	% wrd. 2023
Vers of gekoeld	1.949	33.052	16,96	93%
Bevroren	148	2.300	15,51	7%
Totaal	2.097	35.351	16,86	100%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Figuur 4: Ontwikkeling van de Franse import van tong per type bewaring (in ton nettogewicht)

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Het Verenigd Koninkrijk wordt Frankrijks eerste leverancier van tong in 2021, met een stijging van 66% van het geïmporteerde volume tussen 2014 en 2023. Volgens belanghebbenden wordt de aanzienlijke stijging van de import uit het VK tussen 2020 en 2021 (+339%) verklaard door de tenuitvoerlegging van de handels- en samenwerkingsovereenkomst (TCA) tussen de EU en het VK. Er is een concentratie van de Britse export naar de EU op Frankrijk waargenomen (met een verlegging van de voormalige export naar Nederland en België naar Frankrijk). Tussen 2014 en 2023 daalde de import uit Nederland tot 616 ton in 2023, een daling van 54% sinds 2014. Drie andere landen, met minder volume, zagen hun export naar Frankrijk groeien: Spanje (van 96 naar 261 ton), Ierland (van 9 naar 79 ton) en Denemarken (van 14 naar 45 ton). De stijging van de import uit Spanje kan gedeeltelijk worden verklaard door de toename van de aquacultuurproductie van tong (*Solea senegalensis*). Ondertussen verminderde Frankrijk zijn import van tong uit België met 95%, een daling van 358 naar 19 ton.

Tabel 15: Ontwikkeling van de Franse import van tong per leverancier (ton productgewicht, 2014-2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Verenigd Koninkrijk	627	434	420	429	376	349	337	1.479	1.353	1.041	+66%
Nederland	1.344	1.370	1.448	1.465	977	1.203	1.267	1.270	758	616	-54%
Spanje	96	83	88	76	103	95	64	185	223	261	+171%
Ierland	9	5	7	6	9	1	2	111	203	79	+743%
Denemarken	14	13	14	30	19	10	27	73	167	45	+212%
België	358	273	235	225	107	74	47	49	20	19	-95%
Overige	30	42	31	28	19	34	23	86	53	36	+19%
Totaal	2.479	2.219	2.242	2.259	1.610	1.766	1.769	3.252	2.777	2.097	-15%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Export

De Franse export van tong is goed voor 1.270 ton in 2023, voor een totale waarde van 20,7 miljoen euro, en bestaat bijna uitsluitend uit verse tong (98% van de exportwaarde).

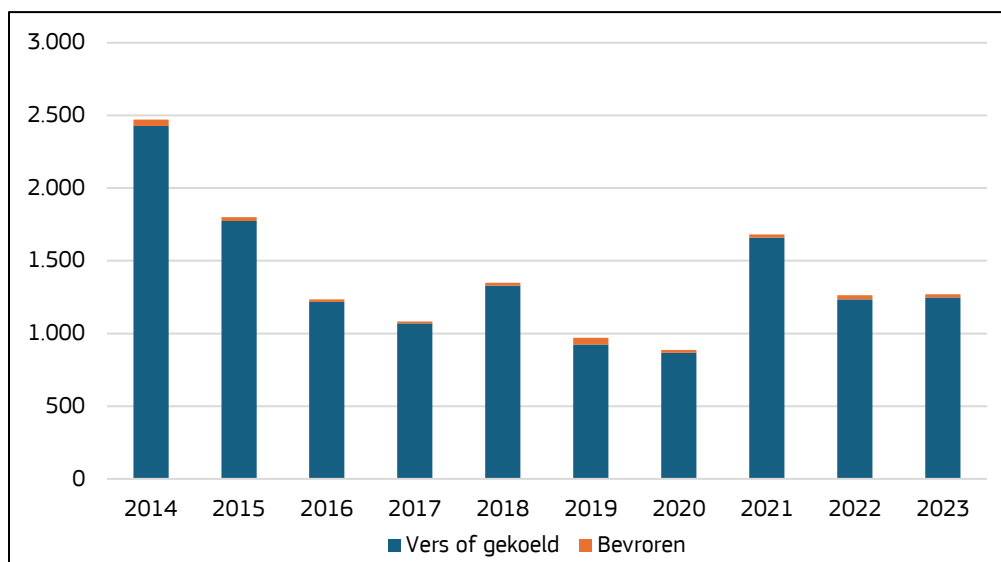
Tabel 16: Franse export van tong in 2023

	Volume (ton productgewicht)	Nominale waarde (EUR 1.000)	Nominale prijs (EUR/kg)	% waarde 2023
Vers of gekoeld	1.248	20.257	16,23	98%
Bevroren	22	474	21,23	2%
Totaal	1.270	20.731	16,32	100%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

De Franse export van tong vertoonde het afgelopen decennium een dalende trend. Van 2.472 ton in 2014 daalden de volumes tot onder de 1.000 ton in 2019 (970 ton). Ze herstelden zich gedeeltelijk in 2021 als gevolg van de gevolgen van Brexit, voordat ze in 2022 weer daalden en zich sindsdien stabiliseerden.

Figuur 5: Ontwikkeling van de Franse export van tong per staat van bewaring (ton productgewicht)

Bron: EUROSTAT-COMEXT

De Franse export van tong is de afgelopen tien jaar met 49% gedaald. De export naar Nederland kende de hoogste groei sinds 2014 en steeg met +92% tot 551 ton in 2023. De export naar België steeg in dezelfde periode met 5%. De export naar beide bestemmingen steeg aanzienlijk tussen 2020 en 2021, met respectievelijk +290% en +907%. Deze sterke stijging houdt verband met de uitvoering van de post-Brexit handelsovereenkomst, waarbij Frankrijk de rol speelt van hub voor de Britse export die uiteindelijk voor deze landen bestemd is.

Daarentegen is de Franse export naar Spanje en Italië het sterkst gedaald tussen 2014 en 2023, met respectievelijk 76% (248 ton) en 73% (240 ton). Nederland nam in 2021 de eerste bestemming voor Franse export van tong over van Italië en Spanje en heeft deze positie sindsdien behouden.

Tabel 17: Ontwikkeling van de Franse export van tong per bestemming (ton productgewicht, 2014-2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Nederland	287	194	71	63	203	158	126	490	418	551	+92%
Spanje	1.013	753	491	452	416	350	332	351	244	248	-76%
Italië	888	611	477	382	436	278	250	322	212	240	-73%
België	104	61	59	59	160	44	37	369	242	110	+5%
Duitsland	49	45	37	29	40	39	32	39	34	30	-39%
Verenigd Koninkrijk	18	31	11	14	10	9	8	3	19	22	+18%
Luxemburg	25	24	18	15	23	20	32	19	18	16	-37%
Zwitserland	53	41	37	28	24	31	34	45	30	16	-70%
Overige	34	40	34	40	36	41	37	42	46	39	+16%
Totaal	2.472	1.800	1.234	1.084	1.348	970	888	1.681	1.263	1.270	-49%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Schijnbare consumptie

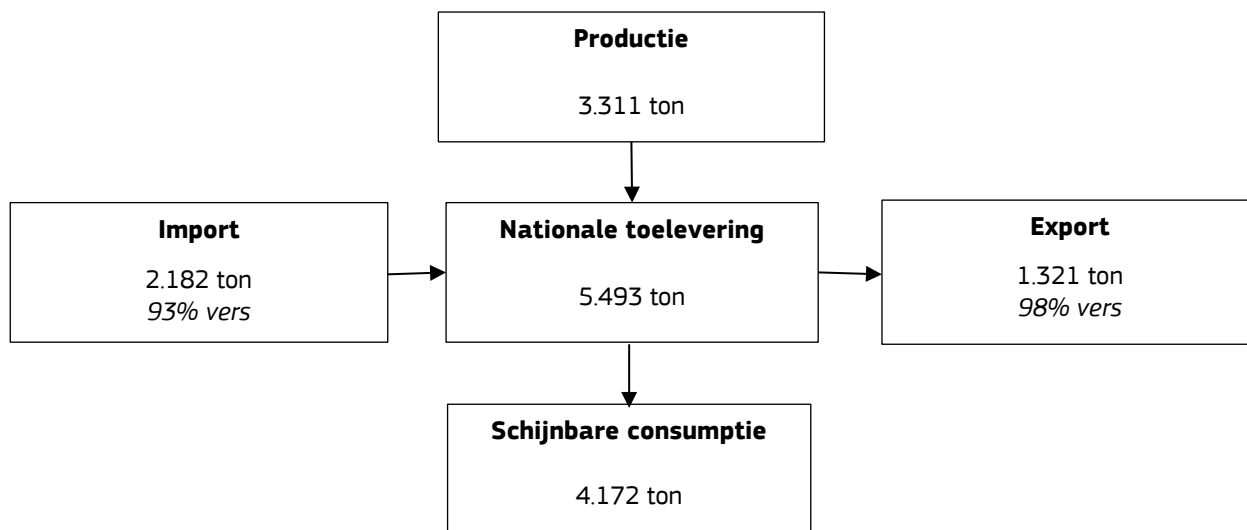
De Franse markt voor tong werd geschat op 4.172 ton LWE. De Franse schijnbare consumptie van tong daalde met 19% tussen 2022 en 2023, en met 44% tussen 2014 en 2023. Tussen 2014 en 2023 daalden de Franse vangsten en import met respectievelijk 57% en 15%. In dezelfde periode daalde de export met 54%.

Tabel 18: Schijnbare consumptie voor tong in 2023 (ton LWE)

	Volume	Ontwikk. 22/23	Ontwikk. 2014/23
Productie	3.311	-8%	-57%
Import	2.182	-24%	-15%
Toelevering	5.493	-15%	-47%
Export	1.321	0%	-54%
Schijnbare consumptie	4.172	-19%	-44%

Bron: EUMOFA uitwerking van Eurostat, EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Figuur 6: Toelevering van tong in Frankrijk (ton LWE, 2023)

Bron: EUMOFA, gebaseerd op EUROSTAT-COMEXT, FranceAgriMer, interviews

3.2 Kenmerken van de Franse markt en consumptie

Structuur van de toeleveringsketen in Frankrijk

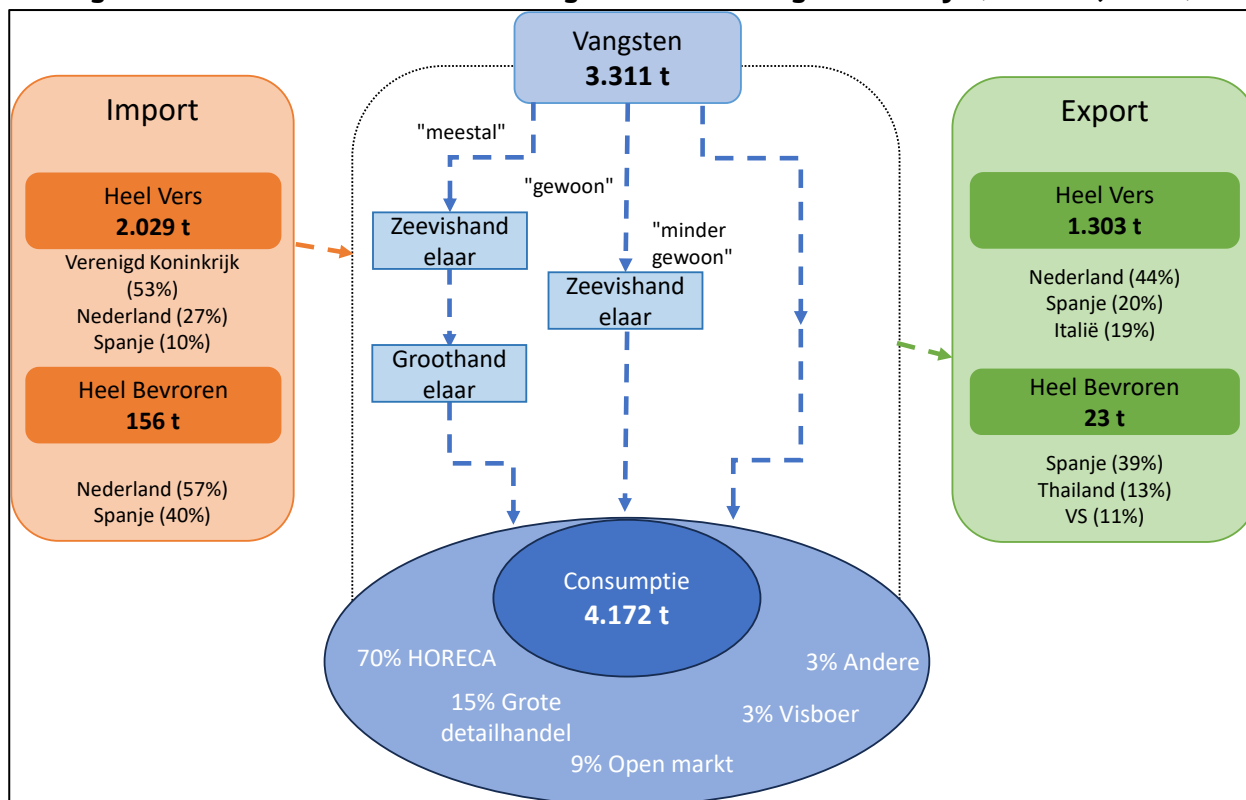
Volgens belanghebbenden omvat de structuur van de toeleveringsketen voor tong in Frankrijk in de meeste gevallen 4 tussenpersonen:

- De veiling, waar de meeste vis op de markt wordt gebracht,
- De gespecialiseerde visgroothandelaar, of “*mareyeur*”, die de vis rechtstreeks van de veiling koopt,
- De tweede groothandelaar, die de vis koopt van de *mareyeur* om het te verkopen aan detailhandelaren,
- De detailhandelaren (waarvan 50% grote detailhandelaren).

In sommige gevallen is de toevoerketen korter, waarbij alleen de “*mareyeur*” groothandelaar betrokken is; minder vaak kopen detailhandelaars, zoals viswinkels of supermarkten, de vis rechtstreeks van de veiling.

Volgens belanghebbenden en op basis van de beschikbare gegevens worden de tongvangsten van de Franse vloot meestal in Frankrijk aangeland en wordt de aanlanding van tong in Frankrijk bijna volledig door de Franse vloot verzorgd. De nationale toelevering van tong wordt door groot- en detailhandelaren betrokken uit nationale aanlandingen en import. De import van tong omvat een klein deel Senegalese tong uit aquacultuur, voornamelijk afkomstig uit Spanje. Volgens belanghebbenden wordt tong verkocht via verschillende verkoopkanalen, waaronder restaurants.

Figuur 7: Structuur van de toeleveringsketen voor tong in Frankrijk (ton LWE, 2023)

Bron: EUMOFA

Kenmerken van de markt

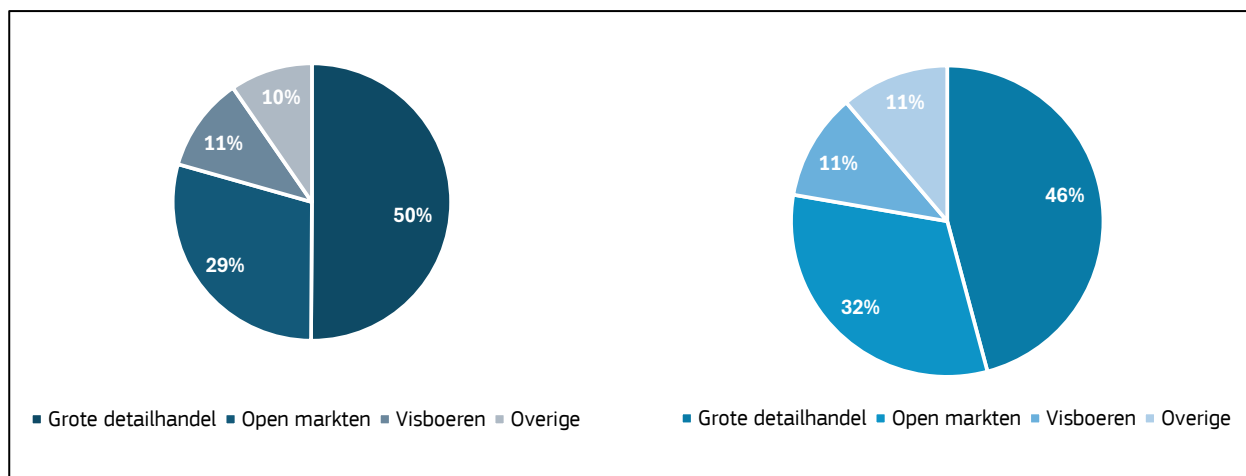
Tong is de 17de vissoort die door consumenten vers wordt gekocht voor huishoudelijke consumptie in Frankrijk met 1.106 ton, goed voor 1% van het volume van de totale hoeveelheid verse visaankopen in Frankrijk. In het afgelopen decennium daalde het volume verse tong die Franse consumenten kochten sneller dan het totale volume verse vis.

Volgens schattingen van het EUMOFA over de schijnbare consumptie en gegevens van FranceAgriMer over de detailhandel vindt ongeveer 70% van de verkoop van tong plaats in de HORECA-sector en ongeveer 30% in andere verschillende distributiekanaalen. In de HORECA-sector wordt tong meestal verkocht in restaurants.

Een studie van FranceAgriMer gepubliceerd in 2024¹⁴ geeft meer details over de aankoop van tong voor huishoudelijk gebruik in de detailhandel. Van de verschillende distributiekanaalen is de grote detailhandel goed voor 50% van het volume (het aandeel is 78% voor alle soorten verse vis) en 46% van de waarde van tong voor huishoudelijk gebruik. Buitenmarkten komen op de tweede plaats als afzetkanaal (29% in volume, 32% in waarde), gevolgd door viswinkels (11% in volume en waarde). Volgens belanghebbenden bestaat de resterende 11% voornamelijk uit directe verkoop, die vooral voorkomt in Noord-Frankrijk en het Middellandse Zeegebied.

¹⁴ https://www.franceagrimer.fr/fam/content/download/74286/document/STA_MER_CONSO_2023.pdf?version=3

Figuur 8: Verdeling van de Franse huishoudelijke consumptie van verse tong naar belangrijkste afzetkanalen in volume (links) en waarde (rechts) in 2023

Bron: FrankrijkAgriMer

Consumptie

Tong in de HORECA wordt meestal verkocht in restaurants als “*sole meunière*”, een traditioneel Frans gerecht. Tong staat op het menu van de meeste restaurants die traditionele Franse gerechten serveren. Het product is vooral populair in de regio Parijs en aan zee, vooral in toeristische gebieden.

In de detailhandel wordt tong meestal vers verkocht. Het wordt meestal verkocht aan viskramen in grote detailhandelszaken of door visverkopers in viswinkels of buitenmarkten. Er zijn twee hoofdcategorieën : de grote maten worden in hun geheel of in filets verkocht, en de kleine maten worden in hun geheel verkocht (*portie tong* genoemd). De meeste volumes van “*portie tong*” worden verkocht in maat 4 (200-250 g) en maat 3 (250-300 g), terwijl de kleinste maat (maat 5, 120-150 g) minder populair is. “Tongfilet” bestaat voornamelijk uit de grootste tong (maat 1, meer dan 500 g). Tong wordt voornamelijk gepresenteerd met kop en ontdaan van ingewanden. Visverkopers of -personeel kunnen de vis fileren of de huid verwijderen.

Bevroren tong is te vinden in de grote detailhandel. Diepvriesproducten met het label “tong” bestaan vaak uit andere soorten dan het geslacht *Solea* . Diepvriesproducten met het label “*sole tropicale*”, meestal verkocht als filets, behoren tot het geslacht *Cynoglossus* . In grote detailhandelszaken die gespecialiseerd zijn in diepvriesproducten is *Solea* vaker diepgevroren verkrijgbaar, waar het wordt verkocht als een kwaliteitsproduct.

Volgens belanghebbenden is de typische consument van tong ouder en heeft hij meer koopkracht dan de gemiddelde consument van zeevruchten. Dit is voornamelijk te danken aan de positie van tong als een kwaliteitsproduct en aan de prominente rol van de HORECA-sector in de verkoop ervan. De consumptiegewoonten van tong zijn de afgelopen tien jaar aanzienlijk veranderd onder invloed van grondstoffenschaarste en stijgende prijzen. Als gevolg hiervan wordt tong steeds meer beschouwd als een kwaliteitsproduct; een groeiend deel van de verkoop vindt plaats in restaurants, terwijl de directe verkoop minder frequent is geworden. Deze verschuiving heeft geholpen om de totale waarde van de verkoop van tong te handhaven, ondanks een aanzienlijke daling van het verkochte volume.

3.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen

Eerste verkoopprijzen

De prijzen voor de eerste verkoop van tong zijn de afgelopen 5 jaar met 22% gestegen (+6% in reële termen), tot 17,87 EUR/kg in 2023. Ondanks deze prijsstijging daalde de eerste verkoopwaarde met 11% over dezelfde periode (-22% in reële termen), als gevolg van een sterke daling van de eerste verkoopvolumes (-27%).

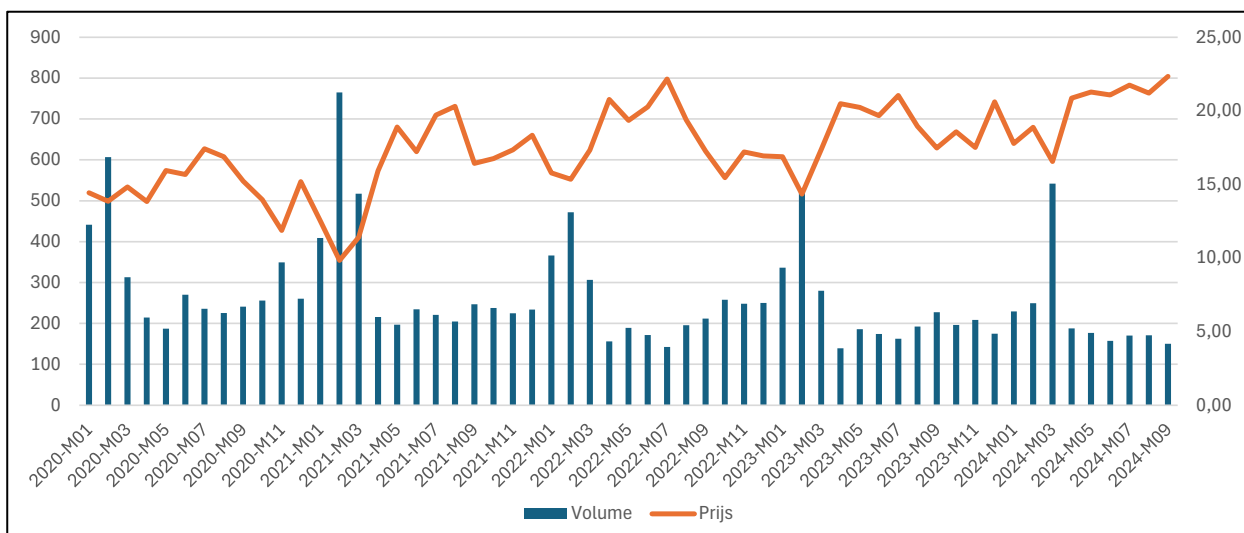
Tabel 19: Waarde, volume en prijzen van de eerste verkoop van gewone tong (2019 - 2023)

	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
Nominale waarde (EUR 1.000)	55.896	52.855	54.478	51.787	49.975	-11%
Volume (ton)	3.807	3.601	3.707	2.966	2.797	-27%
Nominale prijs (EUR/kg)	14,68	14,68	14,70	17,46	17,87	+22%

Bron: EUMOFA, gebaseerd op FranceAgriMer

Zoals geïllustreerd in onderstaande figuur is de eerste verkoop van tong seizoensgebonden, met de hoogste aangelande en verkochte volumes in de winter (tussen december en maart). Deze trend is gebaseerd op de aanzienlijke activiteit van netvissers in deze periode. Er is ook een aanzienlijke elasticiteit tussen de eerste verkoopvolumes en de prijzen, waarbij de prijzen meestal het laagste niveau bereiken wanneer de volumes pieken.

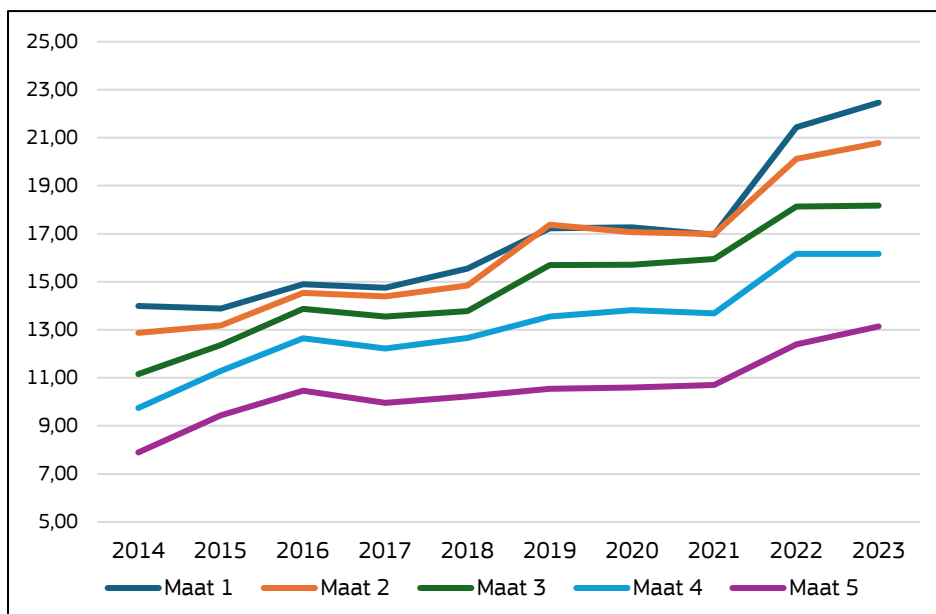
Figuur 9 : Maandelijks volumes en prijzen bij eerste verkoop van gewone tong in Frankrijk (2019-2024)

Bron: EUMOFA, gebaseerd op FranceAgriMer

De prijzen van tong variëren aanzienlijk op basis van de maat van de vis, waarbij grote tong tegen een hogere prijs wordt verkocht dan kleine tong. Dit verschil wordt verklaard door de verschillende doelmarkten, aangezien grotere vis voornamelijk wordt verkocht aan restaurants, met een prijsverschil van meer dan 6 EUR/kg tussen de grootste en de kleinste vis. Door een sterkere vraagdynamiek in restaurants dan in de detailhandel steeg de eerste verkoopprijs van tong maat 1 (+30%) twee keer meer dan de prijs van tong maat 3 (+16%). De prijs van de kleinste tong steeg meer dan die van tong maat 3, door een grotere daling in de toelevering.

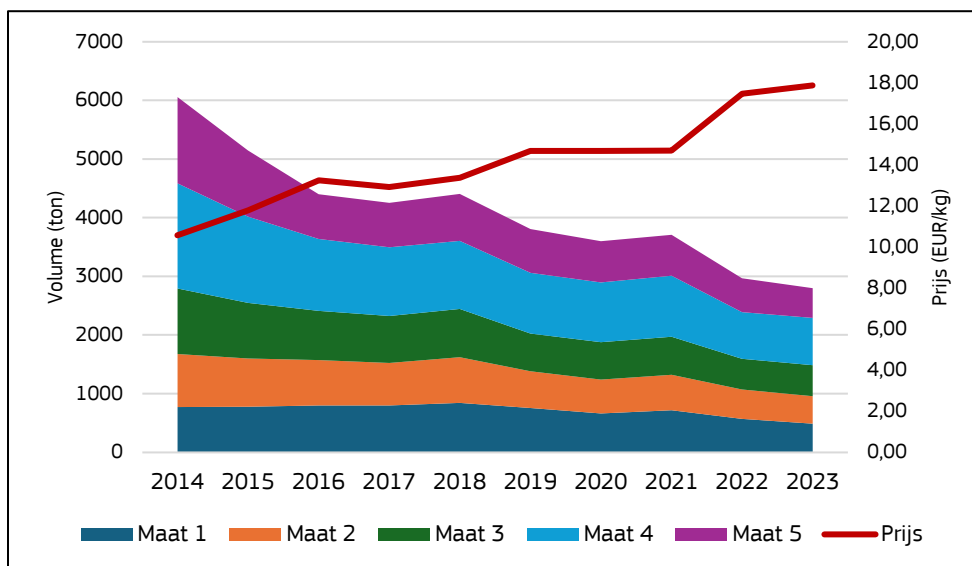
Figuur 10 : Gemiddelde jaarlijkse prijzen bij eerste verkoop van gewone tong in Frankrijk, afhankelijk van de maat (EUR/kg)

Bron: EUMOFA

Er is een algemene prijsstijging voor alle groottes, met een aanzienlijke stijging sinds 2021. Deze trend wordt verklaard door de daling van de eerste verkoopvolumes. Als gevolg van een sterkere vraagdynamiek in restaurants dan in de detailhandel, is de daling van de eerste verkoopvolumes sterker geweest voor kleine groottes dan voor grote groottes (van -36% voor maat 1 tot -65% voor maat 5). Zowel de algemene daling van de eerste verkoopvolumes als de sterkste daling voor kleine groottes, die tegen de goedkoopste prijs worden verkocht, leidden ertoe dat de gemiddelde prijs voor gewone tong aanzienlijk steeg en de volumedaling gedeeltelijk compenseerde.

Figuur 11 : Volumes van de eerste verkoop van gewone tong naar maat en gemiddelde prijs van gewone tong in Frankrijk (ton nettogewicht, nominale prijs in EUR/kg)

Bron: EUMOFA

Importprijzen

De importprijs voor tong bereikte gemiddeld 16,86 EUR/kg in 2023; 16,96 EUR/kg voor verse tong en 15,51 EUR/kg voor bevroren tong.

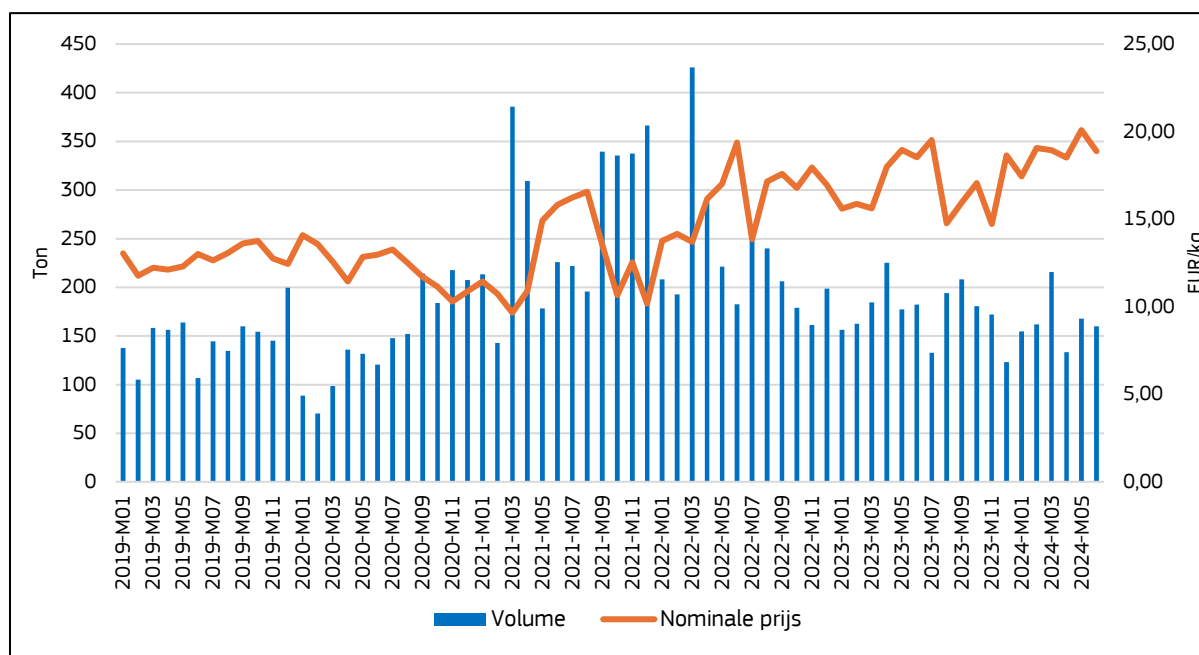
Tabel 20: Importprijzen tong, verse en bevroren producten (EUR/kg, 2019-2023)

	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
Vers	12,78	11,89	12,40	15,89	16,96	+33%
Bevroren	12,53	12,38	12,32	16,38	15,51	+24%
Gemiddeld	12,74	11,97	12,39	15,92	16,86	+32%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

De ontwikkeling van importvolumes en -prijzen volgde de afgelopen vier jaar een licht stijgende trend voor zowel verse tong als tongproducten. De prijzen volgden een opwaartse trend, met aanzienlijke maandelijkse schommelingen, vooral in 2021 en 2022 (van 10,19 EUR/kg in december 2021 tot 19,37 EUR/kg in juni 2022). De afwezigheid van seizoensgebondenheid in de import wijst op een relatief goede synchronisatie tussen binnenlandse aanlandingen en consumptie. Volgens belanghebbenden heeft het recente verbod op visserijactiviteiten van 22 januari tot 20 februari, dat in 2024 en 2025 in de Golf van Biskaje is ingevoerd, de import in sommige segmenten van de markt (met name voor restaurants) echter tijdelijk opgedreven.

Figuur 12: Maandelijkse importvolumes en -prijzen voor tong in Frankrijk (2019-2024)

Bron : EUROSTAT-COMEXT

Detailhandelsprijzen

Er zijn grote verschillen in de prijzen van tong in de detailhandel, afhankelijk van de verkooplocatie en de verkoopkanalen. Uit een onderzoek naar de detailhandelsprijzen (zie onderstaande tabel) bleek dat voor verse hele vis:

- De prijzen in de grote detailhandel lager liggen dan op buitenmarkten (ongeveer +3,00 EUR/kg) en viswinkels (+4,00 EUR/kg).

- De prijzen op de buitenmarkten lager liggen in de vissershaven dan in het kustgebied (+4,00 EUR/kg) en Parijs (tot +20,00 EUR/kg). Prijsverschillen tussen deze geografische locaties zijn veel minder groot voor de grote detailhandel.

Diepvriesproducten konden alleen worden gevonden dankzij de online-enquête. De twee geïdentificeerde producten worden verkocht in detailhandelszaken die gespecialiseerd zijn in diepvriesproducten. Diepvriesvis die in deze winkels wordt verkocht is een kwaliteitsproduct, met prijzen die aanzienlijk hoger liggen dan de gemiddelde prijzen voor verse tong.

Tabel 21: Prijzenquête voor tong die in Frankrijk wordt verkocht in grote detailhandel en viswinkels, buitenmarkten en restaurants (2024)

Locatie	Verkoopkanaal	Presentatie	Gewicht (kg)	Prijs (EUR/kg)
Vissershaven (Les Sables-d'Olonne)	Grote detailhandel	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,290	24,93
Omgeving Parijs	Grote detailhandel	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,200	26,99
Vissershaven (Les Sables-d'Olonne)	Buitenmarkt	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,290	27,90
Online	Grote detailhandel	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,250	28,90
Middelgrote stad in kustgebied (Bruz)	Buitenmarkt	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,260	32,00
Middelgrote stad in kustgebied (Bruz)	Buitenmarkt	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,250	34,00
Online	Grote detailhandel	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,300	35,49
Parijs	Buitenmarkt	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	2 x 0,200	40,00
Online	Gespecialiseerde detailhandel (diepvriesproducten)	Diepvries, heel, ontdaan van ingewanden en gestript	0,600	49,98
Parijs	Buitenmarkt	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,250	48,80
Parijs	Buitenmarkt	Verse filet	0,350	51,43
Parijs	Visboer	Vers, heel en ontdaan van ingewanden	0,250	49,80
Online	Gespecialiseerde detailhandel (diepvriesproducten)	Filets (5-8 stuks)	0,500	71,90
Parijs	Visboer	Verse filet	0,400	69,80

Bron: Enquête in het veld en online enquête

Prijstransmissie in de detailhandel

De volgende prijsstructuur is gebaseerd op een van de meest voorkomende toeleveringsketens voor tong in Frankrijk. De vis (250-330 g) wordt op het vissersschip ontdaan van ingewanden en aangeland in een haven in de Golf van Biskaje. Het wordt gekocht door een *mareyeur* op de veiling, verpakt en verkocht aan een groothandelaar. Het transport van de veilingplaats naar het groothandelsplatform wordt verzorgd door de *mareyeur*. De vis wordt door de groothandelaar verkocht aan de visboer. Het transport van het groothandelsplatform naar de detailhandelaar wordt verzorgd door de groothandelaar. De betrokken detailhandelszaak bevindt zich in Frankrijk en is niet dicht bij de aanlandingsplaats.

Tabel 22: Kosten en marge voor gewone tong maat 3 aangeland in Frankrijk, vers, heel en ontdaan van ingewanden verkocht in een viswinkel (2024)

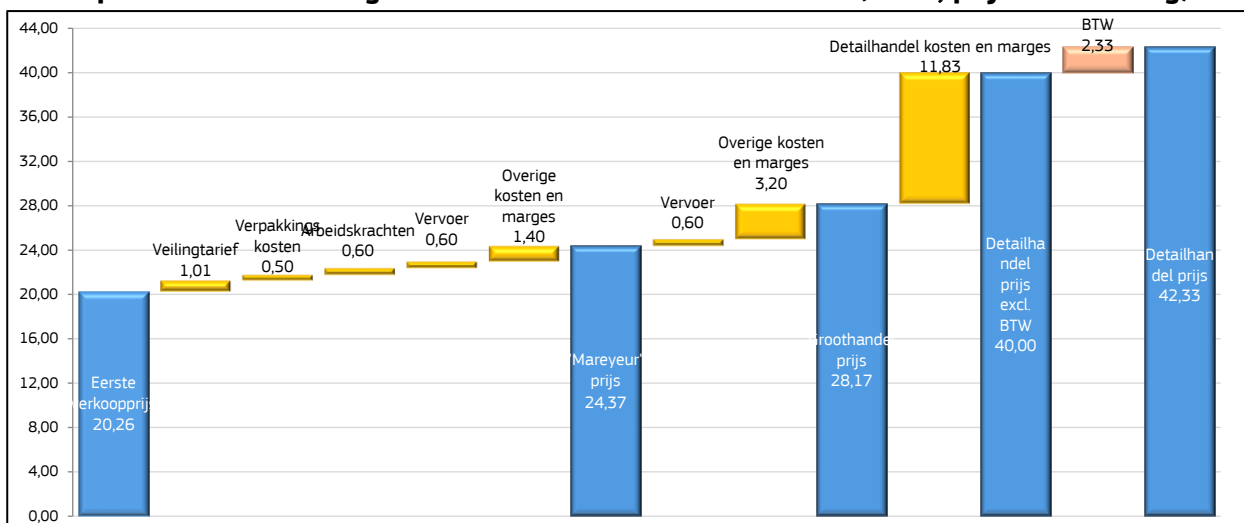
Stadium	Prijs (EUR/kg)	% van de uiteindelijke prijs	Bron
Eerste verkoopprijs (1)	20,26	49%	Berekend
Veilingtarief	1,01	2%	Gebaseerd op interviews
Verpakkingskosten	0,50	1%	Gebaseerd op interviews
Personeel	0,60	1%	Gebaseerd op interviews
Transport	0,60	1%	Gebaseerd op interviews
Overige kosten en marge	1,40	3%	Gebaseerd op interviews
Prijs "Mareyeur" (2)	24,37	59%	Berekend
Transport	0,60	1%	Gebaseerd op interviews
Overige kosten en marge	3,20	8%	Berekend/interviews
Groothandelsprijs (3)	28,17	67%	Berekend
Detailhandel kosten en marge	11,83	28%	Gebaseerd op interviews
Detailhandel excl. BTW	40,00	94%	Berekend
BTW	2,33	6%	BTW tegen 5,5%
Detailhandel incl. BTW (4)	42,33	100%	Gebaseerd op interviews/enquêtes

Bronnen: EUMOFA uitwerking

Opmerkingen en bronnen:

- (1) De eerste verkoopprijs is de gemiddelde prijs van januari tot en met oktober 2024 in de Golf van Biskaje voor tong maat 3 (250-330 g) die wordt aangeland door Franse vaartuigen. In deze prijsstructuuranalyse wordt de vis op het vissersvaartuig ontdaan van ingewanden, zoals in de Golf van Biskaje (in het Kanaal en de Noordzee wordt de vis later ontdaan van ingewanden verkocht).
- (2) De *mareyeur* betaalt een veilingtarief dat 3-8% van de eerste verkoopprijs bedraagt, afhankelijk van de aanlandingshavens. Het gemiddelde percentage wordt door belanghebbenden geschat op 5% in de Golf van Biskaje. Volgens belanghebbenden bedragen de kosten en marge van de *mareyeur* - exclusief transport - 10% van de prijs van de *mareyeur*, of ongeveer 2,50 EUR/kg. Volgens een belanghebbende in de Golf van Biskaje bedragen de verpakkingskosten 0,50 EUR/kg; volgens anderen zijn ze iets lager. De personeelskosten worden berekend; volgens belanghebbenden zijn deze goed voor 20-25% van de kosten en marge van de *mareyeur*. Transportkosten van de veilingplaats naar het groothandelsplatform zijn in de meeste gevallen voor de *mareyeur*: ze variëren afhankelijk van de bestemming (van 0,40 EUR/kg tot meer dan 1,00 EUR/kg voor de meest afgelegen plaatsen in Frankrijk). We kiezen een van de meest voorkomende gevallen voor Frankrijk, namelijk de transportkosten van de Golf van Biskaje naar de groothandelsmarkt van Rungis (ten zuiden van Parijs). De prijs van de *mareyeur* van 24,37 EUR/kg wordt door belanghebbenden als realistisch beschouwd.
- (3) Volgens belanghebbenden variëren de groothandelskosten en de marge - exclusief transport - tussen 10 en 20% van de groothandelsprijs. We kiezen voor een percentage van 13%, dat het meest overeenkomt met schattingen van de kosten en marge in de grote detailhandel en met de prijs van vis in de groothandel. De transportkosten van het groothandelsplatform naar de detailhandel worden geschat op 0,60-0,70 EUR/kg. De groothandelsprijs van 28,67 EUR/kg wordt door belanghebbenden als realistisch beschouwd.
- (4) Volgens belanghebbenden variëren de detailhandelskosten en -marge tussen 30 en 40% van de detailhandelsprijs vóór belasting. We kiezen voor een percentage van 30%, dat het meest overeenkomt met de gemiddelde prijzen in de detailhandel en met informatie van belanghebbenden. De kosten en marges zijn lager voor de grote detailhandel (25-30% volgens belanghebbenden, minder dan 25% volgens de waargenomen prijzen). De BTW is goed voor 5,5% van de uiteindelijke prijs in de voedingsdetailhandel, wat neerkomt op 2,33 EUR/kg. De uiteindelijke prijs bedraagt 42,33 EUR/kg, wat hoger is dan de prijzen buiten Parijs en lager dan de prijzen in Parijs. Het wordt door belanghebbenden als realistisch beschouwd.

Figuur 13: Prijstransmissie voor gewone tong maat 3 aangeland in Frankrijk, vers, heel met kop en ontdaan van ingewanden verkocht in een viswinkel (2024, prijzen in EUR/kg)

Bronnen: EUMOFA uitwerking

Tong kan hoge prijzen bereiken als het in restaurants wordt verkocht. “*Sole meunière*”-gerechten worden verkocht voor prijzen vanaf 35 EUR aan de kust in niet-toeristische gebieden en tot 50-60 EUR (meer dan 100 EUR/kg) in Parijs.

Prijstransmissie in restaurants

De volgende prijsstructuur is gericht op hetzelfde type toeleveringsketen als de vorige, maar met een andere herkomst van de vis. De vis wordt op de veilig gekocht door de *mareyeur*. Het wordt door de *mareyeur* aan de groothandelaar verkocht en door de groothandelaar aan het restaurant. Volgens belanghebbenden is dit type toeleveringsketen, waarbij zowel een *mareyeur* als een groothandelaar betrokken zijn, vooral gebruikelijk voor restaurants. In de HORECA-sector is stabiliteit van de toelevering namelijk bijzonder belangrijk.

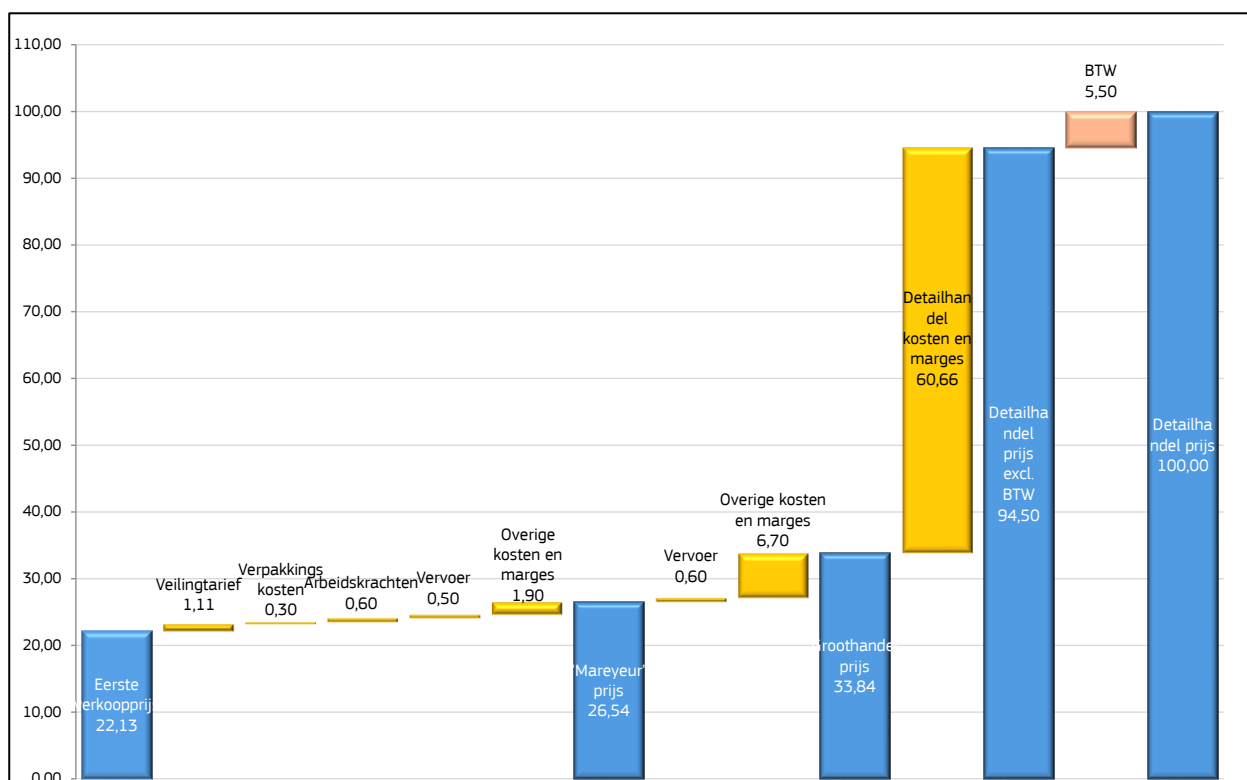
De eerste verkoopprijs is de gemiddelde prijs van januari tot en met oktober 2024 in de havens van de Keltische zeeën, het Kanaal en de Noordzee, voor tong maat 1 (meer dan 500 g). De transportprijzen zijn lager dan die van de vorige prijsstructuur, voornamelijk door de geografische ligging van de aanlandingsplaats. De groothandelsprijs van deze structuur is een gemiddelde, onafhankelijk van de eindverkooper. Volgens belanghebbenden zijn de groothandelskosten en de marge waarschijnlijk het hoogst wanneer de vis aan een restaurant wordt verkocht. Voor deze structuur werd de bovengrens van 20% van de groothandelsprijs gekozen. De uiteindelijke prijs die de consument betaalt, is gebaseerd op een onderzoek bij enkele restaurants in Parijs.

Tabel 23: Kosten en marge voor in Frankrijk aangelande gewone tong maat 1, bereid als “sole meunière” in een restaurant in Parijs (2024)

Stadium	Prijs (EUR/kg)	% van de uiteindelijke prijs	Bron
Eerste verkoopprijs	22,13	22%	Berekend
Veilingtarief	1,11	1%	Gebaseerd op interviews
Verpakkingskosten	0,30	0%	Gebaseerd op interviews
Personeel	0,60	1%	Gebaseerd op interviews
Transport	0,50	1%	Gebaseerd op interviews
Overige kosten en marge	1,90	2%	Gebaseerd op interviews
"Mareyeur"-prijs	26,54	27%	Berekend
Transport	0,60	1%	Gebaseerd op interviews
Overige kosten en marge	6,70	7%	Berekend/interviews
Groothandelsprijs	33,84	34%	Berekend
Restaurantkosten en marge	60,66	61%	Berekend
Restaurantprijs excl. BTW	94,50	95%	Berekend
BTW	5,50	6%	BTW tegen 5,5%
Restaurantprijs incl. BTW	100,00	100%	Gebaseerd op interviews/enquêtes

Bronnen: EUMOFA uitwerking

Figuur 14: Prijstransmissie voor in Frankrijk aangelande gewone tong maat 1, bereid verkocht als “sole meunière” in een restaurant in Parijs (2024, prijzen in EUR/kg)

Bronnen: EUMOFA uitwerking

4. DE NEDERLANDSE MARKT

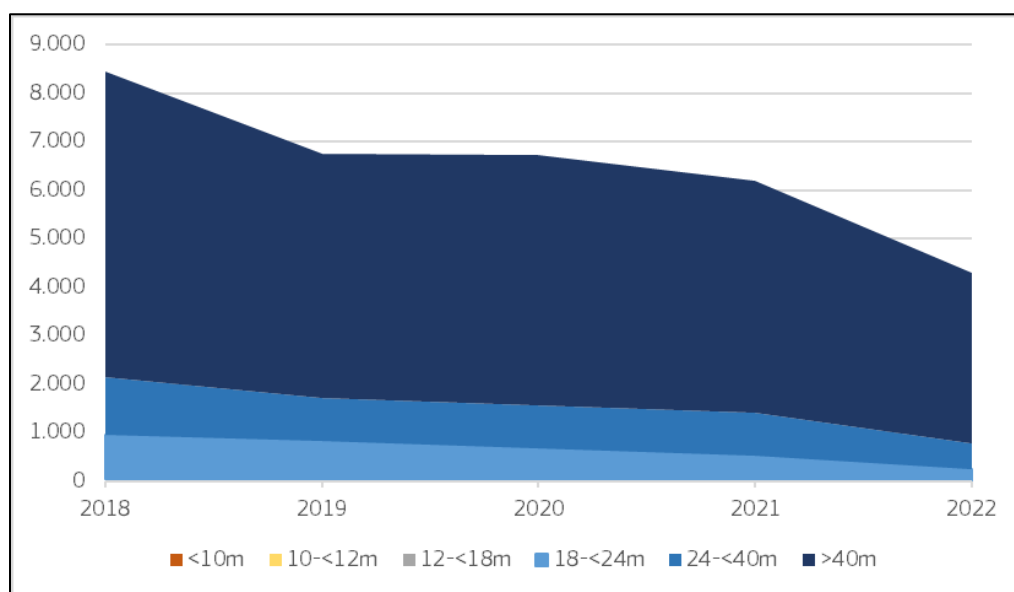
4.1 Structuur van de toeleveringsketen

Productie

Kenmerken van de vloot

Gewone tong wordt door de Nederlandse vloot voornamelijk gevangen door grote vaartuigen van meer dan 40 meter lang (goed voor 82% van de Nederlandse aanlandingen van gewone tong in volume in 2022) en in mindere mate door vaartuigen tussen 24 en 40 meter (12%) en vaartuigen tussen 18 en 24 meter (5%). Sinds 2018 zijn de aanlandingen van gewone tong in Nederland met 49% gedaald (het betreft alle visserijsegmenten, maar de daling was groter voor vaartuigen tussen 24 en 40 meter dan voor grotere vaartuigen). Sinds 2022 is de Nederlandse visserijvloot voor tong gehalveerd als gevolg van de permanente terugtrekking van 51 vaartuigen na de verlaging van de TAC's en de Verordening tot oprichting van de reserve voor aanpassing aan de Brexit¹⁵, en de situatie van de visbestanden in de Noordzee, die 90% van de Nederlandse TAC's vertegenwoordigen. De Nederlandse vissersvloot voor tong telt nu tussen de 40 en 50 vaartuigen.

Figuur 15: Ontwikkeling van Nederlandse aanlandingen van gewone tong per vaartuig lengte (ton)

Bron: STECF

Sinds het verbod op pulskorvisserij wordt bijna uitsluitend nog met boomkorvisserij gevestigd (99% van de aangelande hoeveelheden in 2022). Bij deze laatste techniek zijn de bijvangsten echter groter, waardoor het vissen alleen minder rendabel wordt. Met boomkorvaartuigen vertegenwoordigt de tongvangst 50 tot 60% van het gevangen volume, terwijl dit met de pulskor tot 75% kan zijn, volgens de geïnterviewde deskundige wetenschapper.

Beheersmaatregelen

De Nederlandse vloot ving in 2023 3.202 ton gewone tong. Over het geheel genomen zijn de vangsten van tong relatief stabiel gebleven tussen 2014 en 2017, alvorens geleidelijk te dalen. De vangst van

¹⁵ [Verordening \(EU\) 2021/1755 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2021 tot oprichting van de reserve voor aanpassing aan de Brexit](#)

gewone tong is met 49% gedaald ten opzichte van 2021 en met 64% ten opzichte van 2014. De daling van de vangsten is evenredig met de verlaging van de Nederlandse tongquota, vooral in de Noordzee en de Noorse Zee. De ICES heeft echter in de tweede helft van 2024 nieuw onderzoek uitgevoerd en op basis van de geïnterviewde deskundigen zou de TAC voor gewone tong in 2025 kunnen worden verhoogd.

Tabel 24: Ontwikkeling van de Nederlandse vangsten van tongsoorten (ton productgewicht, 2013-2022)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Gewone tong	9.018	9.280	9.617	9.514	8.622	7.047	6.804	6.271	4.330	3.202	-64%

Bron: Eurostat-gegevens

De aanlandingen in Nederlandse vissershavens bestaat voornamelijk uit vangsten van Nederlandse vaartuigen (ongeveer 80-90% van het volume volgens de experts) en in mindere mate uit vangsten van buitenlandse vaartuigen (Verenigd Koninkrijk, België en Duitsland) die door Nederlandse bemanningen worden geëxploiteerd. Geïnterviewde deskundigen schatten dat twintig buitenlandse vissersvaartuigen tong aanlanden in Nederland, waarvan de meeste Belgisch zijn.

Eerste verkoop

De eerste verkoop van gewone tong daalde met 39% in waarde in Nederland tussen 2014 en 2023, door een daling in volume, van EUR 73 miljoen in 2014 tot EUR 44 miljoen in nominale waarde in 2023. IJmuiden/Velsen bleef de belangrijkste plaats van eerste verkoop gedurende de periode en was goed voor 46% van de nominale waarde van de eerste verkoop in 2023 (20 miljoen euro). Scheveningen is ook een belangrijke vissershaven voor tong, gevolgd door Urk, dat ondanks het feit dat het in het binnenland ligt, een belangrijke rol speelt in de eerste verkoop omdat de aangelande volumes daar per vrachtwagen worden vervoerd. Den Helder, dat een van de belangrijkste havens voor tong was, werd in 2023 gesloten als gevolg van verminderde TAC's en het buiten bedrijf stellen van de vaartuigen. In Nederland vindt de eerste verkoop uitsluitend plaats via veilingen, waardoor vissers betere prijzen kunnen garanderen. Voor tong fungeren veilingen als tussenpersoon tussen vissers en kopers, hoewel er contracten kunnen worden opgesteld om een vaste prijs vast te stellen op basis van de eerste verkoopprijzen van de veiling. Directe verkoop waarbij veilingen omzeild worden is echter niet toegestaan. Deze wekelijkse/maandelijks contracten worden meestal in de herfst getekend om van kracht te zijn in de winter, het hoogseizoen voor tong. De eerste verkoop bestaat uit verse tong, waarvan het grootste deel aan boord wordt ontdaan van ingewanden. Kopers zijn vooral verwerkers en groothandelaren, en in mindere mate vishandelaren en restaurants (vooral in Scheveningen, waar veel restaurants zijn).

Tabel 25: Eerste verkoop van gewone tong per plaats in Nederland (nominale waarde in 1.000 EUR)

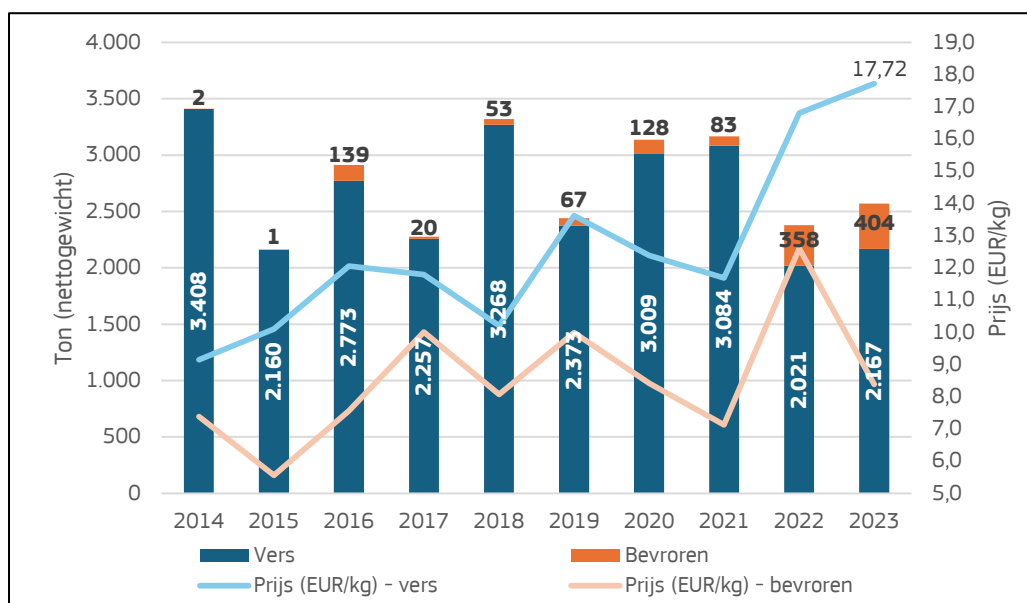
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
IJmuiden/Velsen	19.068	19.549	25.021	25.366	26.270	20.533	19.142	20.268	24.643	20.368	+7%
Vlissingen	10.637	15.229	15.434	13.014	12.467	10.005	3.881	5.792	8.127	6.833	-36%
Scheveningen	7.190	9.792	12.650	15.338	14.817	11.894	10.451	9.745	9.694	6.528	-9%
Stellendam	12.091	14.615	15.082	14.049	11.774	12.539	7.941	6.698	9.853	5.936	-51%
Urk	12.671	14.393	16.739	11.772	15.327	9.933	13.551	12.988	7.289	4.687	-63%
Lauwersoog	347	352	184	148	160	110	213	93	31	66	-81%
Wieringen/Den Oever	215	169	164	108	61	143	66	94	55	55	-74%
Den Helder	10.048	9.196	9.571	7.735	9.092	8.568	6.067	7.942	6.689	-	-100%
Breskens	554	252	150	72	108	89	65	14	-	-	-100%
Totaal	72.822	83.548	94.996	87.603	90.076	73.813	61.376	63.634	66.381	44.473	-39%

Bron: EUMOFA

Import

De totale import van tong in Nederland bereikte 2.571 ton in 2023, goed voor 42 miljoen euro. Tussen 2014 en 2023 daalde de Nederlandse import van tong met 25% ten opzichte van de verlaging van de TAC's voor tong. De Nederlandse import van tong bestaat voornamelijk uit verse tong, die 92% van de importwaarde vertegenwoordigt. De belangrijkste leveranciers van verse tong waren België (goed voor 48% van de verse import, 18 miljoen EUR), IJsland (17%, 6,5 miljoen EUR) en het Verenigd Koninkrijk (9%, 3,3 miljoen EUR). Deze import betrof hoogstwaarschijnlijk aanlandingen van buitenlandse vaartuigen in Nederland. Bevroren tong, die 8% van de importwaarde in 2023 vertegenwoordigde, was voornamelijk afkomstig uit Polen (57% van de importwaarde van bevroren tong) en Italië (18% van de importwaarde van bevroren tong). De geïmporteerde volumes bevroren tong uit Spanje bestaan voornamelijk uit *Solea senegalensis* afkomstig uit de aquacultuur.

Figuur 16: Ontwikkeling van de Nederlandse import van tong per staat van bewaring (in ton nettogewicht, EUR/kg)

Bron: EUROSTAT-COMEXT-gegevens

De import van verse tong in Nederland varieerde de afgelopen tien jaar tussen de 2.000 en 3.000 ton, met een totale daling van 36% sinds 2014. In dezelfde periode is de nominale waarde met 23% gestegen en de nominale prijs met 94%, van 9,15 EUR/kg tot 17,72 EUR/kg in 2023.

De Nederlandse import van bevroren tong was in 2014 bijna nihil en is sindsdien sterk gestegen in volume en waarde, tot 404 ton en 3,4 miljoen euro in 2023. Gedurende de periode schommelde de nominale prijs rond 8 EUR/kg, tot 8,38 EUR/kg in 2023.

Sinds 2014 is België de eerste leverancier van tong aan Nederland gebleven, ondanks een daling van 34% in het geïmporteerde volume tussen 2014 en 2023. In dezelfde periode steeg de Nederlandse import van tong uit IJsland aanzienlijk, van onbeduidende volumes in 2014 tot bijna 400 ton in 2023, waarmee IJsland de op één na grootste leverancier werd. Deze stijging, samen met de stijging van de import uit Spanje, is te danken aan de groei van de aquacultuurproductie van Senegalese tong in beide landen. Daarentegen daalde de import uit het Verenigd Koninkrijk, voorheen de op één na grootste leverancier van tong voor Nederland, in dezelfde periode met 73%. In 2023 was het in volume slechts goed voor 8% van de Nederlandse import. Ook de Nederlandse import uit Duitsland, Frankrijk en Denemarken daalde met respectievelijk 60%, 63% en 83%. Deze trends wijzen op een verschuiving in de Nederlandse import, waarbij een deel van de tong uit de visserij wordt vervangen door Senegalese tong uit de aquacultuur.

Tabel 26: Ontwikkeling van de Nederlandse import van tong door de belangrijkste leveranciers (ton productgewicht, 2014-2023)

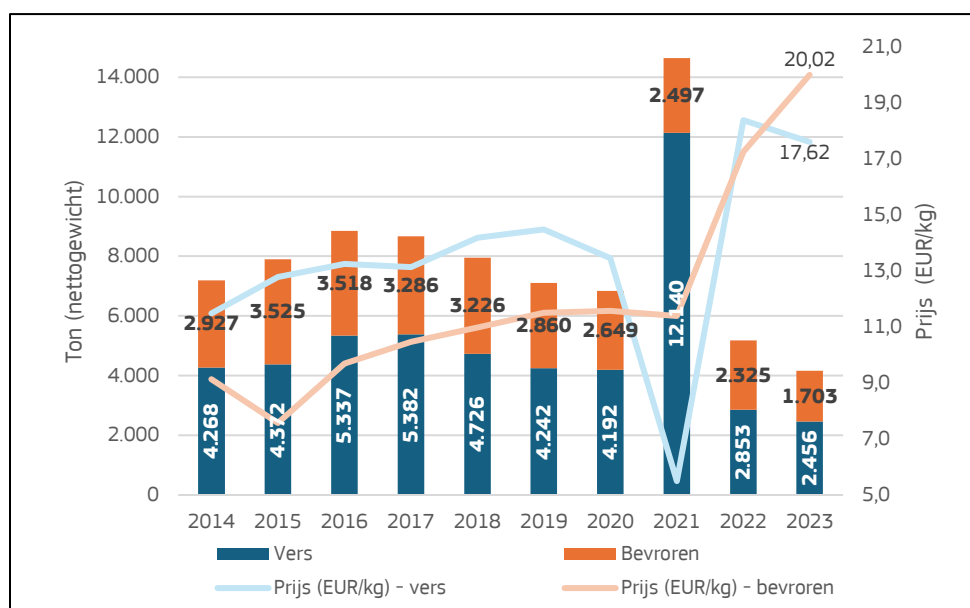
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
België	1.620	749	1.132	807	868	1.206	1.329	1.792	1.131	1.054	-35%
IJsland	1	12	24	14	114	74	56	52	132	377	+40.925%
Polen	0	0	1	1	1	1	1	2	121	295	na
Duitsland	490	542	724	617	608	400	657	463	167	207	-58%
Verenigd Koninkrijk	733	530	612	466	1.246	470	718	386	232	197	-73%
Spanje	1	1	2	5	4	44	60	51	208	187	+18.307%
Frankrijk	324	168	92	128	211	117	93	71	172	118	-64%
Italië	0	0	9	3	5	32	109	50	17	56	na
Denemarken	238	159	227	221	246	91	94	250	141	45	-81%
Overige	3	0	87	13	19	7	18	51	59	35	+1.241%
Totaal	3.411	2.162	2.912	2.276	3.321	2.441	3.136	3.167	2.378	2.571	-25%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Export

De totale export van tong uit Nederland bereikte 4.160 ton in 2023, goed voor 77 miljoen euro. Tussen 2014 en 2023 bleef de waarde van de export relatief stabiel. De export omvatte zowel verse als bevroren tong, goed voor respectievelijk 56% en 44% van de importwaarde in 2023. Verse tong werd voornamelijk geëxporteerd naar Italië (28% van de exportwaarde van verse tong), België (21%), Spanje (18%) en Duitsland (16%), terwijl bevroren tong voornamelijk werd geëxporteerd naar de Verenigde Staten (36% van de exportwaarde van bevroren tong), Italië (18%), Spanje (17%) en Duitsland (14%). De export naar Italië bestaat voornamelijk uit kleine tong maat 5 en 4, terwijl de export naar België, Duitsland en Frankrijk uit grotere tong (maat 1 tot 3) bestaat.

Figuur 17: Ontwikkeling van de Nederlandse export van tong per type bewaring (in ton productgewicht, EUR/kg)

Bron: EUROSTAT-COMEXT-gegevens

Opmerking: de verse volumes voor 2021 worden volgens belanghebbenden sterk overschat, waardoor de prijs voor dat jaar hoogstwaarschijnlijk onjuist is

De export van verse tong uit Nederland daalde tussen 2014 en 2023 met 42% in volume en met 12% in waarde. De nominale prijs steeg met 22% tussen 2019 en 2023, van 14,49 EUR/kg in 2014 tot 17,62 EUR/kg in 2023.

De Nederlandse export van bevroren tong is sinds 2014 met 42% in volume afgenomen. Tussen 2019 en 2023 steeg de nominale prijs met 74%, van 11,51 EUR/kg in 2019 tot 20,02 EUR/kg in 2023. De daling van de export van bevroren vis houdt verband met de daling van de aanlandingen. Aangezien de volumes afnemen, is er minder behoefte om de vis te bewaren door het in te vriezen. Met name de gemiddelde exportprijs van bevroren tong (20,02 EUR/kg) is hoger dan die van verse tong (17,62 EUR/kg). Dit zou verklaard kunnen worden door de grotere, hoogwaardige tong, met name voor de export naar de Verenigde Staten.

Spanje was de eerste bestemming van de Nederlandse export in 2023 ondanks een daling van 39%. Italië, dat in 2014 de eerste bestemming was van de Nederlandse export van tong, zag zijn import uit Nederland met 69% dalen, waardoor het in 2023 de op één na grootste bestemming werd. De export naar België en Frankrijk daalde in de periode 2014-2023 met respectievelijk 24% en 25%. Daarentegen waren Duitsland en de Verenigde Staten de enige markten die groei vertoonden: de export naar Duitsland steeg met 2% en die naar de VS met 8%.

Tabel 27: Ontwikkeling van de Nederlandse export van tong per bestemming (ton productgewicht, 2014-2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Spanje	1.655	1.951	1.923	1.949	1.737	1.649	1.561	1.743	1.075	1.014	-39%
Italië	2.943	3.170	3.242	2.998	2.628	2.213	2.210	2.247	1.468	1.004	-66%
Duitsland	535	662	812	702	755	660	614	671	644	548	+2%
België	677	698	1.084	1.225	1.289	1.217	994	995	413	515	-24%
Verenigde Staten	455	401	421	377	555	373	229	340	504	490	+8%
Frankrijk	541	692	1.036	1.086	659	695	881	880	699	404	-25%
Overige	389	322	336	331	329	295	352	357	374	184	-53%
Totaal	7.195	7.897	8.855	8.668	7.952	7.102	6.841	7.233	5.178	4.160	-42%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Schijnbare consumptie

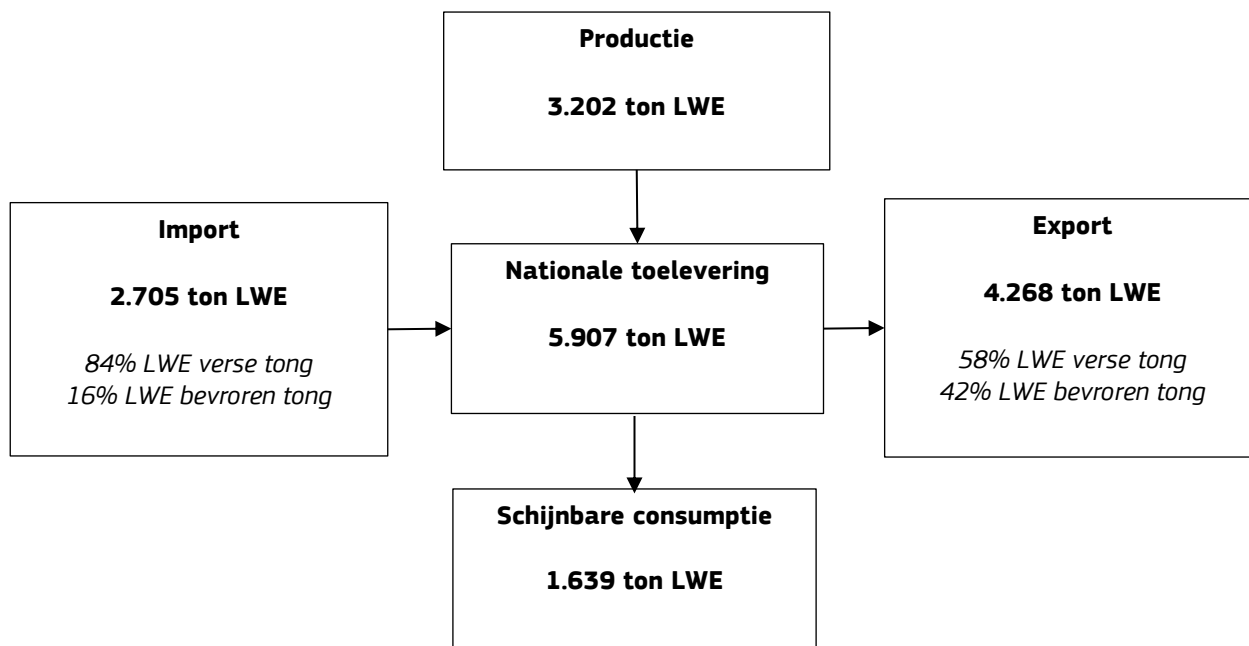
De Nederlandse markt voor tong werd geschat op 1.639 ton LWE. De Nederlandse schijnbare consumptie van tong steeg tussen 2022 en 2023 met 22%, ondanks een algehele daling van 68% tussen 2014 en 2023. In dezelfde periode daalden de Nederlandse vangsten en import met respectievelijk 64% en 24%, terwijl de export met 43% daalde.

Tabel 28: Nederlandse schijnbare consumptie van tong in 2023 (ton levendgewichtequivalent)

	Volume (LWE)	Ontwikk. 2022/23	Ontwikk. 2014/23
Productie	3.202	-26%	-64%
Import	2.705	3%	-24%
Toelevering	5.907	-15%	-53%
Export	4.268	-24%	-43%
Schijnbare consumptie	1.639	22%	-68%

Bron: EUMOFA-gegevens

Figuur 18: Toeleveringsbalans voor tong in Nederland (2023, ton levendgewichtequivalent)

Bron: EUMOFA schattingen gebaseerd op Eurostat- en - COMEXT-gegevens

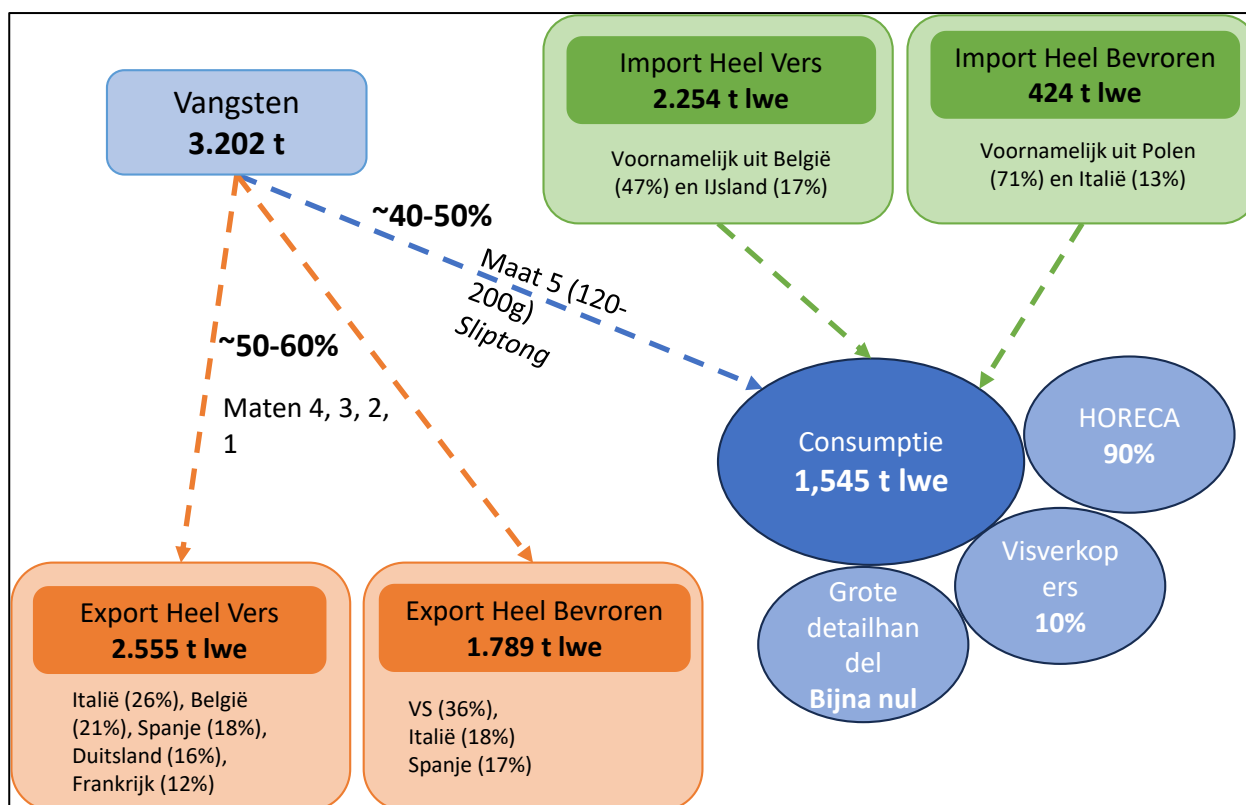
4.2 Kenmerken van de Nederlandse markt en consumptie

Structuur van de toeleveringsketen in Nederland

Volgens belanghebbenden omvat de structuur van de toeleveringsketen voor tong in Nederland in de meeste gevallen 4 belanghebbenden:

- Veilingen, waar al het volume eerst wordt verkocht,
- Restaurants, die de vis rechtstreeks van de veilingen kopen (goed voor 90% van de Nederlandse consumptie van tong),
- Visverkopers, die ook rechtstreeks van de veilingen kopen, maar een kleiner aandeel hebben in de lokale consumptie,
- Verwerkers en exporteurs, die tot twee derde van de nationale toelevering exporteren.

Figuur 19: Toeleveringsketen voor tong in Nederland (ton LWE, 2023)

Bron: EUMOFA

**sliptong*: lokale benaming voor kleine tong (maat 5)

Consumptie

Tong is een populaire en eersteklas vis in Nederland. Tong is in Nederland niet algemeen verkrijgbaar in supermarkten of andere verkooppunten, maar wordt eerder geconsumeerd in restaurants of is in mindere mate verkrijgbaar bij viswinkels.

In Nederland wordt kleine tong van maat 5 (120 tot 200g) het meest geconsumeerd, deze staat plaatselijk bekend als *Sliptong*. Tong uit deze categorie wordt meestal vers verkocht aan restaurants en HORECA-kanalen, waar ze worden geserveerd in porties van 2 tot 3 tongen per persoon. Tong van maat 4 (200 tot 250g) en maat 3 (250-350g) wordt meestal geëxporteerd naar Italië, terwijl de grootste tong (maat 2: 350-500g, en maat 1: 500g en meer) naar België en Frankrijk tegen hogere prijzen geëxporteerd wordt. Tong kan het hele jaar door worden gegeten. Het is echter het lekkerst tussen juni en maart, wanneer de tong het vetst is.

Op basis van kwalitatieve feedback van belanghebbenden is de Nederlandse markt goed voor ongeveer 40 tot 50% van de aangelande volumes tong (51% in 2023), terwijl 50 tot 60% van de aanlandingen naar de Franse, Belgische en Italiaanse markten gaat.

De geschatte verdeling in volume per verkoopkanaal in Nederland is als volgt (gebaseerd op interviews met belanghebbenden): 90% in HORECA en 10% in viswinkels.

4.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen

Eerste verkoopprijzen¹⁶

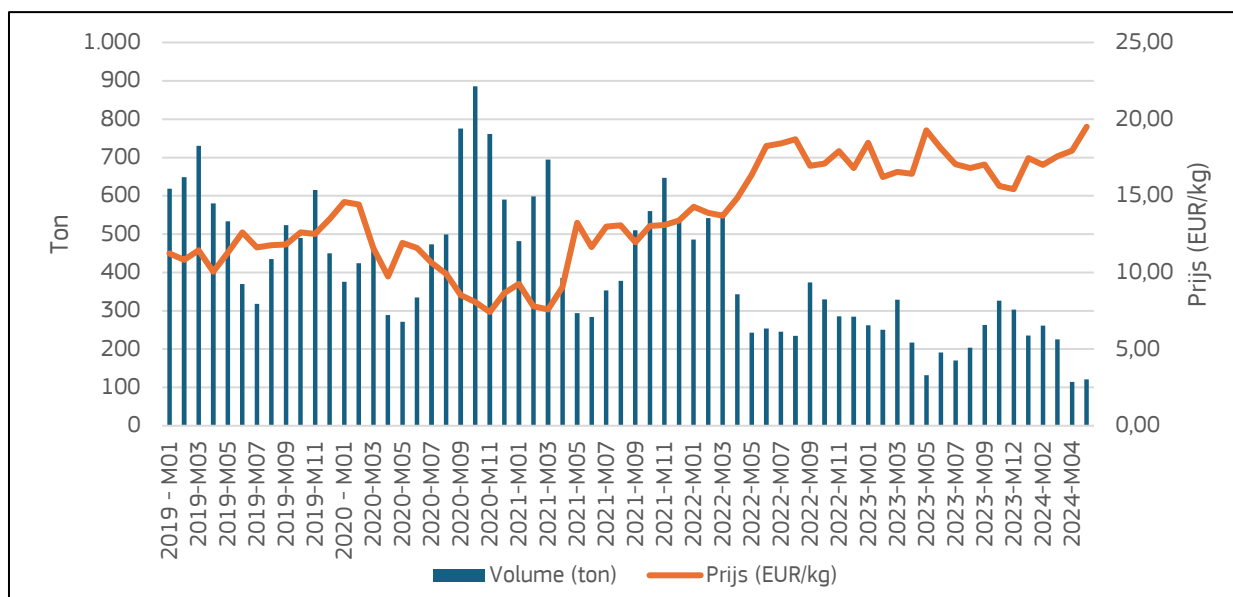
De eerste verkoop van gewone tong in Nederland daalde met 59% in volume tussen 2019 en 2023 (-37% in één jaar tussen 2022 en 2023), tot 2.706 ton in 2023 in verband met de quotaverlaging. De waarde van de eerste verkopen daalde met 40% over dezelfde periode (-33% over het afgelopen jaar) en bedroeg EUR 45 miljoen in 2023. De prijs bij eerste verkoop van tong volgde daarentegen een opwaartse trend en steeg sinds 2019 met 46%, van 11,30 EUR/kg in 2019 tot 16,53 EUR/kg in 2023. Het afgelopen jaar is de prijs met 6% gestegen.

Tabel 29: Ontwikkeling van eerste verkoop van tong in Nederland tussen 2019 en 2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
Volume (ton)	6.313	6.142	5.719	4.162	2.646	-59%
Nominale waarde (1.000 EUR)	74.854	62.063	64.971	67.093	44.737	-40%
Nominale prijs (EUR/kg)	11,30	9,66	10,69	15,54	16,53	+46%

Bron: EUMOFA

Figuur 20: Maandelijkse eerste verkoopvolumes en eerste verkoopprijzen van gewone tong in Nederlandse havens tussen 2019 en 2023 (in ton nettogewicht en EUR/kg)

Bron: EUMOFA-gegevens

Op basis van de maandelijkse gegevens van het EUMOFA over de eerste verkoop is er geen duidelijk bewijs van prijselasticiteit, aangezien de prijzen niet altijd dalen wanneer het aanbod toeneemt. Volgens de geïnterviewde belanghebbenden zijn de prijzen voor tong het hele jaar door stabiel, ondanks de variatie in volumes. De visserij op tong is het hele jaar door actief, maar de meeste visserijactiviteiten vinden plaats van september tot maart. In 2023 bedroeg de gerapporteerde eerste verkoop in

¹⁶De eerste verkoop kan afwijken van de aanlandingen omdat de eerste verkoop geen vis omvat die is aangeland door vaartuigen die eigendom zijn van visverwerkende bedrijven of die rechtstreeks aan de verwerkers is verkocht.

Nederlandse havens 2.646 ton, waarvan 65% plaatsvond tussen januari en maart en september en december.

Uit de analyse van de gegevens bleek dat er prijsverschillen waren tussen de verschillende vissershavens, ongeacht de aangelande hoeveelheden, en dat er ook prijsverschillen waren op basis van de maat van de vis.

In 2023 was IJmuiden/Velsen goed voor 43% van de Nederlandse eerste verkoop van tong, wat neerkomt op 1.174 ton. Vlissingen was de tweede belangrijkste vissershaven voor tong met 17% van het volume, gevolgd door Scheveningen met 15%. IJmuiden/Velsen noteerde de hoogste eerste verkoopprijzen in 2023, tot 17,39 EUR/kg, een stijging van 45% sinds 2019. Daarentegen noteerde Vlissingen de op één na laagste eerste verkoopprijzen, tot 14,91 EUR/kg, ondanks een stijging van 50% in de periode. Ondertussen steeg de eerste verkoop in Scheveningen sinds 2019 met 47% tot 16,34 EUR/kg.

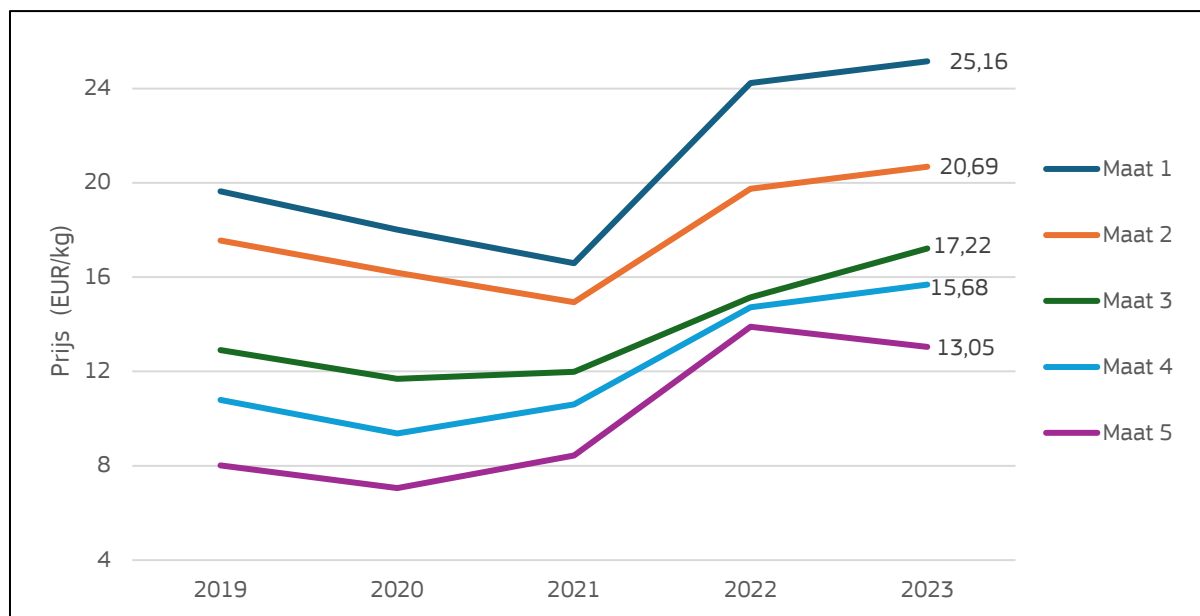
Tabel 30: Eerste verkoopprijzen van gewone tong in de voornaamste vissershavens in Nederland tussen 2019 en 2023 (EUR/kg)

	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
IJmuiden/Velsen	11,98	10,14	11,49	16,35	17,39	+45%
Vlissingen	9,913	8,958	9,406	14,02	14,91	+50%
Scheveningen	11,14	9,683	10,55	15,35	16,34	+47%
Stellendam	11,72	10,51	11,34	15,93	16,48	+41%
Urk	10,75	8,827	9,803	14,45	16,02	+49%
Stellendam	11,72	10,51	11,34	15,93	16,48	+41%
Den Helder	12,11	9,788	11,33	15,92	-	-
Gemiddeld	11,30	9,66	10,69	15,54	16,53	+46%

Bron: EUMOFA

Tongprijzen variëren per maatcategorie. In 2023 was tong maat 5 goed voor 30% van de eerste verkoopvolumes (814 ton), gevolgd door tong maat 4 (645 ton; 24%) en tong maat 3 (615 ton; 13%). De hoogste gemiddelde jaarlijkse prijzen bij de eerste verkoop werden genoteerd voor tong maat 1 en maat 2, die gewoonlijk naar België en Frankrijk worden geëxporteerd, en bereikten respectievelijk 25,16 EUR/kg en 20,69 EUR/kg in 2023. Daarentegen had tong maat 5 die aan restaurants voor de lokale markt werden verkocht, de laagste eerste verkoopprijzen in 2023, namelijk 13,05 EUR/kg.

Figuur 21: Gemiddelde jaarlijkse eerste verkoopprijzen van tong in Nederland afhankelijk van de grootte (EUR/kg)

Bron: EUMOFA-gegevens

Import-/exportprijzen

Tussen 2019 en 2023 daalden de handelsvolumes als gevolg van de verlaging van de TAC's voor tong. Vooral de export werd getroffen, wat samenviel met de daling van het aanbod omdat zowel de aanlandingen als de import de afgelopen jaren afnam. De export van zowel verse als bevroren tong daalde met respectievelijk 40% en 42%, terwijl de prijzen vooral voor bevroren tong stegen (+74% tussen 2019 en 2023). De import volgde een vergelijkbaar patroon, met een kleine volumedaling (-9%) die gepaard ging met een opmerkelijke prijsstijging (+30%).

Tabel 31: Import- en exportprijs (nominale prijs) en -volume voor verse en bevroren tong in Nederland

		2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
Prijs (EUR/kg)	Import – vers	13,62	12,39	11,68	16,80	17,72	+30%
	Export – vers	14,49	13,46	5,49	18,40	17,62	+22%
	Export – bevroren	11,51	11,57	11,40	17,26	20,02	+74%
Volumes (ton)	Import – vers	2.373	3.009	3.084	2.021	2.167	-9%
	Export – vers	4.242	4.192	12.140	2.853	2.456	-42%
	Export - bevroren	2.860	2.649	2.497	2.325	1.703	-40%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Detailhandelsprijzen

Volgens de geïnterviewde belanghebbenden bestaat de tongconsumptie in Nederland bijna uitsluitend uit tong maat 5 of *sliptong* (minder dan 200g), die voornamelijk in restaurants wordt geconsumeerd en verkrijgbaar is voor prijzen rond de 65 EUR/kg.

Prijstransmissie

Er zijn drie prijstransmissieanalyses uitgevoerd:

- Tong grootte 5 - geserveerd in restaurants in Nederland,
- Tong grootte 1 - vers geëxporteerd naar Frankrijk,
- Tong grootte 3 - vers geëxporteerd naar Italië.

Het grootste verschil heeft te maken met de grondstofprijs, waarbij kleinere tong goedkoper is.

Tong grootte 5 - geserveerd in restaurants in Nederland

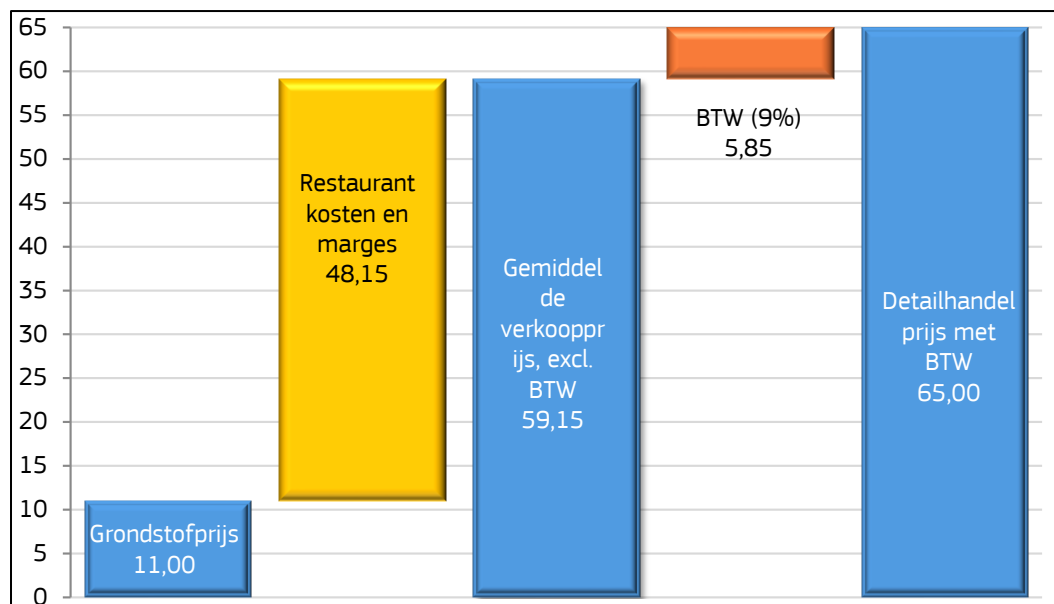
Tong die in Nederlandse restaurants wordt verkocht is kleine tong van grootte 5, ook wel *sliptong* genoemd. Restaurants kunnen tong kopen via verwerkers of groothandelaars, maar de restaurants aan de kust (bijvoorbeeld in Scheveningen) kopen de tong rechtstreeks van de veiling, waardoor verdere tussenpersonen worden vermeden. De grondstofprijs is 11 EUR/kg. De verkoopprijs in restaurants voor twee tot drie stukken tong met groenten ligt rond de 29-32 EUR per maaltijd. Zo kunnen de prijzen van tong in restaurants worden geschat op ongeveer 60 tot 70 EUR/kg.

Tabel 32: Kosten en marges voor *sliptong* geserveerd in Nederlandse restaurants (EUR/kg, 2024)

	Stadium	Prijs (EUR/kg)	% van de uiteindelijke prijs	Bronnen
Veilingprijs	Grondstofprijs	11,00	17%	Interview
Restaurant	Kosten en marges	48,15	68%	Berekening
Gemiddelde verkoopprijs, excl. BTW		59,15	91%	Berekening
BTW (9%)		5,85	9%	Berekening
Gemiddelde verkoopprijs, incl. BTW		65,00	100%	Interview

Bron: uitwerking gebaseerd op interviews en EUMOFA-gegevens

Figuur 22: Kosten en marges voor *sliptong* (tong grootte 5) verkocht in restaurants in Nederland (EUR/kg, 2024)

Bron: uitwerking gebaseerd op interviews en EUMOFA-gegevens

Verse tong grootte 1 - geëxporteerd van Nederland naar Frankrijk

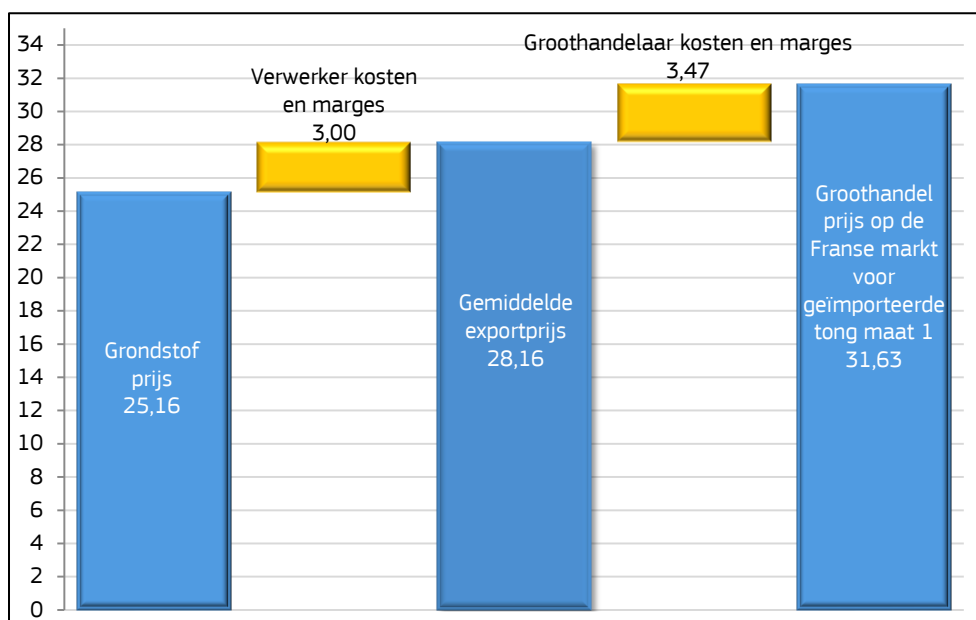
Grote tong (grootte 1) wordt geëxporteerd naar westelijke en zuidelijke EU-lidstaten. Verwerkers kopen tong van de veilingen voordat ze de tong op maat sorteren, de huid verwijderen, verpakken en exporteren. De grondstofprijs van tong van maat 1 (500 g en meer) bedroeg 25,16 EUR/kg. De groothandelsprijs op de Franse markt is ontleend aan de Rungis-database¹⁷ en geldt voor verse tong maat 1 uit EU-landen ("SOLE (entière) taille 1 U.E."). In 2023 is 60% van de Franse import van tong binnen de EU afkomstig uit Nederland. Daarom wordt geschat dat de Franse importprijs van tong voor Nederlandse export is. De groothandelsprijs in Rungis voor verse tong uit de EU bedroeg 31,63 EUR/kg in 2023.

Tabel 33: Kosten en marges voor verse tong maat 1 die vanuit Nederland naar Frankrijk wordt geëxporteerd (EUR/kg, 2023)

Stadium		Prijs (EUR/kg)	% van de uiteindelijke prijs	Bronnen
Veilingprijs	Grondstofprijs	25,16	80%	EUMOFA-gegevens
Verwerker	Krimp	3,00	9%	Gebaseerd op interviews
	Verpakking en industriële kosten			
	Arbeidskosten			
	Verwerker overige kosten en marge			
Gemiddelde exportprijs		28,16	89%	Berekening
Kosten en marges groothandel		3,47	11%	Berekening
Groothandelsprijs op de Franse markt voor geïmporteerde tong maat 1		31,63	100%	RNM-gegevens

Bron: uitwerking gebaseerd op interviews, EUMOFA-gegevens en RNM-gegevens

Figuur 23: Kosten en marges voor de Nederlandse export van verse tong (maat 1) naar Frankrijk (EUR/kg, 2023)

Bron: uitwerking gebaseerd op interviews, EUMOFA-gegevens en RNM-gegevens

¹⁷ <https://rnm.franceagrimer.fr/prix?SOLE>

Verse tong maat 3 - geëxporteerd van Nederland naar Italië

De analyse van de prijsstructuur van naar Italië geëxporteerde tong maat 3 is uitgevoerd met gegevens voor 2022, omdat dit het laatst beschikbare jaar was in het BMTI¹⁸ -verslag.

Tong maat 3 wordt geëxporteerd naar zuidelijke EU-lidstaten, waaronder Italië. Verwerkers kopen tong van de veilingen voordat ze de tong op maat sorteren, de huid verwijderen, verpakken en exporteren. De grondstofprijs voor tong maat 3 (250-350 g) bedroeg 15,14 EUR/kg in 2022¹⁹. De groothandelsprijs op de Italiaanse markt werd ontleend aan de BMTI-database en heeft betrekking op tong maat 3 uit het oostelijke deel van de Atlantische Oceaan ("*Soglia fresca 0,250-0,350 Atlantico Nord-Orientale*"). Aangezien de Italiaanse vloot op dit gebied geen quota heeft, was de tong gerefereerd aan Italiaanse import. In 2022 was 72% van de Italiaanse import van tong binnen de EU afkomstig uit Nederland. Daarom wordt geschat dat de importprijzen van tong in Italië voor de Nederlandse export is. De groothandelsprijs in Rome voor tong maat 3 bedroeg 23,47 EUR/kg in 2022.

Tabel 34: Kosten en marges voor verse tong maat 3 die vanuit Nederland naar Italië wordt geëxporteerd (EUR/kg, 2022²⁰)

Stadium		Prijs (EUR/kg)	% van de uiteindelijke prijs	Bronnen
Veilingprijs	Grondstofprijs	17,22	73%	EUMOFA-gegevens
Verwerker	Krimp	3,00	13%	Gebaseerd op interviews
	Verpakking en industriële kosten			
	Arbeidskosten			
	Verwerker overige kosten en marge			
Gemiddelde exportprijs		20,22	86%	Berekening
Kosten en marges groothandel		3,25	14%	Berekening
Groothandelsprijs op de Italiaanse markt voor geïmporteerde tong maat 3		23,47	100%	BMTI-gegevens ²¹

Bron: uitwerking gebaseerd op interviews, EUMOFA-gegevens en BMTI-gegevens

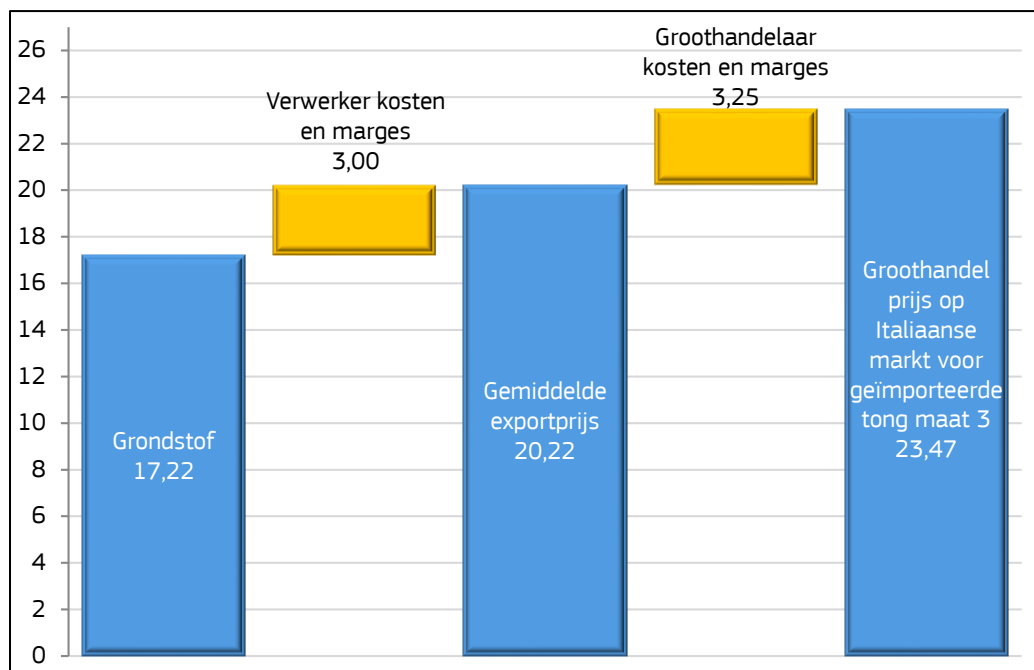
¹⁸ [Borsa Merci Telematica Italiana](https://www.borsa-merci.it/)

¹⁹ Laatste gegevens beschikbaar in BMTI-rapport

²⁰ *Ibidem*

²¹ <https://ittico.bmti.it/Prezzi/pages/DownloadDoc?id=2943>

Figuur 24: Kosten en marges voor verse tong (maat 3) geëxporteerd van Nederland naar Italië (EUR/kg, 2022)

Bron: uitwerking gebaseerd op interviews, EUMOFA-gegevens en BMTI-gegevens

5. DE BELGISCHE MARKT

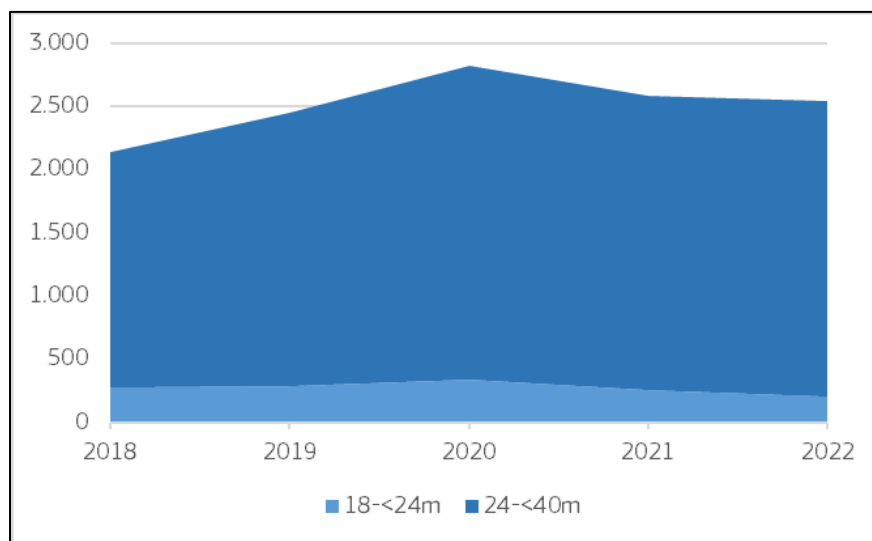
5.1 Structuur van de toeleveringsketen

Productie

Kenmerken van de vloot

Gewone tong werd door de Belgische vloot bijna uitsluitend gevangen door grote vaartuigen van 24 tot 40 meter (goed voor 92% van de Belgische aanlandingen van tong in volume in 2022) en in mindere mate door vaartuigen tussen 18 en 24 meter (8% van de aanlandingen in volume). Sinds 2018 zijn de aanlandingen van gewone tong in België met 19% in volume gestegen.

Figuur 25: Ontwikkeling van Belgische aanlandingen van tong per vaartuiglengte (ton)

Bron: STECF

In 2022 werd 92% van de Belgische aanlandingen van tong gevangen met de boomkor. Andere vistechnieken waren bodemtrawlers en/of bodemzegenvaartuigen (8% van de aangelande volumes) en af en toe ander actief en passief vistuig.

Beheersmaatregelen

In 2023 bedroeg de Belgische vangst van gewone tong 2.405 ton. De vangst van gewone tong is de afgelopen tien jaar met 33% gedaald. Uit gegevens over aanlandingen blijkt dat ongeveer 500 ton van de Belgische vangst van gewone tong in andere lidstaten wordt aangeland, voornamelijk in Frankrijk en Nederland. Volgens belanghebbenden zouden de vangsten in 2024 aanzienlijk lager kunnen zijn. Begin 2024 heeft de ICES aanbevolen om de tongvisserij in de Ierse Zee (ICES-sector VIIa) te sluiten. Belgische vissers kregen slechts zes maanden om hun gebruikelijke quota te halen.

Tabel 35: Ontwikkeling van de vangsten van tongsoorten in België (ton productgewicht, 2014-2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2022/23	Ontwikk. 2014/23
Gewone tong	3.605	3.077	2.570	2.215	2.137	2.437	2.776	2.646	2.590	2.405	-7%	-33%

Bron: Eurostat

Import

Import:

De totale import van tong in België bedroeg 1.099 ton in 2023, voor een waarde van 20 miljoen euro. Van 2014 tot 2023 is de import van Belgische tong met 36% gedaald, hoewel er een piek was in 2016. Verse tong domineert de import, goed voor 99% van de totale waarde in 2023. Nederland blijft de belangrijkste leverancier van verse tong aan België in 2023, met 37% van de totale import, ondanks een aanzienlijke volumedaling van 65% sinds 2014. Ierland kwam naar voren als de op één na grootste leverancier, met een import die steeg tot 268 ton, een stijging van 226 ton sinds 2014 en goed voor 25% van het totale volume. Het Verenigd Koninkrijk kwam op de derde plaats met 19% van de geïmporteerde verse tong, hoewel de export naar België met 12% daalde ten opzichte van 2014. De import uit Frankrijk daalde in dezelfde periode ook met 22%.

Tabel 36: Belgische import van tong in 2023, per type bewaring (productgewicht)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000)	Prijs (EUR/kg)	% wrd. 2023
Vers of gekoeld	1.059	20.040	18,92	99%
Bevroren	40	254	6,33	1%
Totaal	1.099	20.295	18,46	100%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Tabel 37: Ontwikkeling van de Belgische import van tong per leverancier (ton productgewicht, 2014-2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Nederland	1.143	1.113	1.274	1.220	1.005	951	626	644	506	401	-65%
Ierland	42	88	116	132	153	297	228	305	260	268	+539%
Verenigd Koninkrijk	231	248	203	236	340	308	392	220	253	205	-12%
Frankrijk	178	85	123	110	83	64	30	146	164	139	-22%
Denemarken	16	5	17	30	14	9	23	34	31	37	+134%
IJsland	5	8	13	18	48	82	219	277	184	35	+569%
Overige	91	132	131	94	58	55	15	27	38	15	-84%
Totaal	1.707	1.678	1.876	1.840	1.701	1.768	1.534	1.654	1.436	1.099	-36%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Export

De totale export van tong uit België bereikte 1.419 ton in 2023, voor een waarde van 24 miljoen euro. De Belgische export van tong is tussen 2014 en 2023 met 42% in volume gedaald. De export van verse tong domineert in 2023, terwijl de export van diepvriesproducten drastisch is gedaald van 213 ton in 2014 naar 1 ton in 2023. Nederland is de belangrijkste markt voor de Belgische export, hoewel het geïmporteerde volume tussen 2014 en 2023 met 20% is gedaald (89% van het geëxporteerde volume). De export naar Italië en Frankrijk daalde het sterkst. In 2013 ontvingen deze landen enkele honderden tonnen tong uit België. In 2023 was de export gedaald tot slechts 19 ton voor Frankrijk en één ton voor Italië.

Tabel 38: Belgische export van tong in 2023, per type bewaring (productgewicht)

	Volume (ton)	Nominale waarde (1.000)	Prijs (EUR/kg)	% wrd. 2023
Vers of gekoeld	1.418	24.209	17,07	100%
Bevroren	1	10	9,25	0%
Totaal	1.419	24.219	17,07	100%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Tabel 39: Ontwikkeling van de Belgische export van tong per bestemming (ton productgewicht, 2014-2023)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2014/23
Nederland	1.579	1.201	1.034	718	943	1.271	1.434	1.173	1.199	1.257	-20%
Spanje	137	131	147	63	62	75	169	229	342	103	-25%
Luxemburg	35	34	29	26	30	33	14	55	39	31	-11%
Frankrijk	467	327	297	305	118	98	42	52	24	19	-96%
Italië	185	127	73	95	111	66	3	7	5	1	-99%
Overige	38	105	31	32	10	13	23	22	7	7	-82%
Totaal	2.442	1.926	1.612	1.239	1.274	1.556	1.684	1.538	1.616	1.419	-42%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Schijnbare consumptie

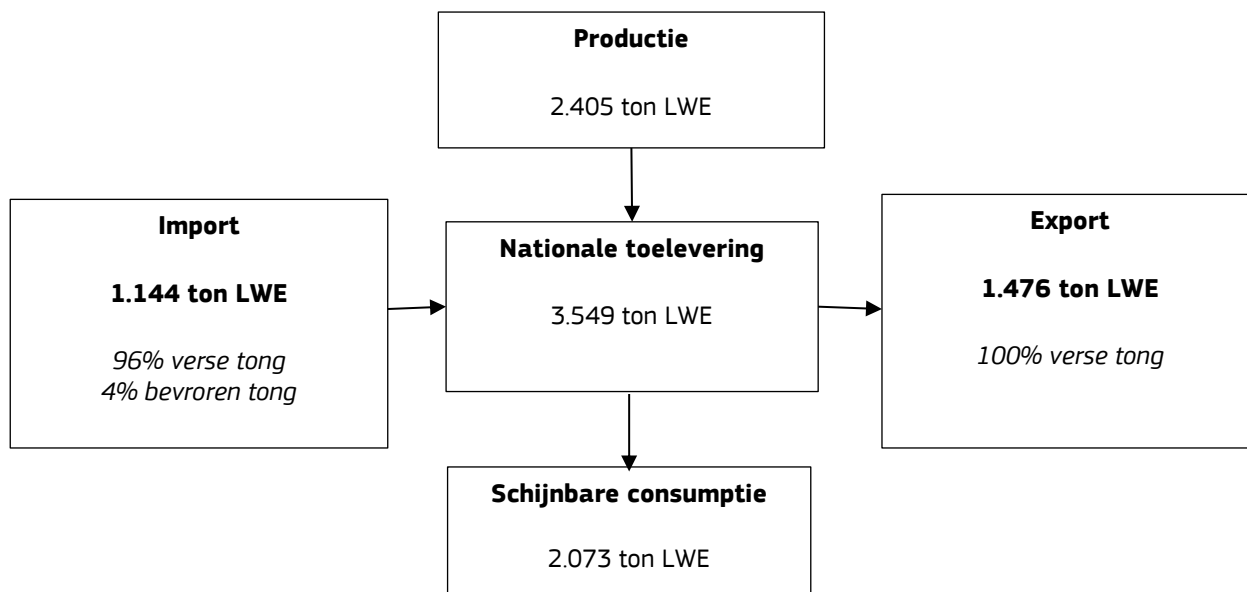
De Belgische markt voor tong werd geschat op 2.072 ton LWE in 2023. De schijnbare consumptie daalde met 14% tussen 2022 en 2023 en met 27% tussen 2014 en 2023. In deze periode van 10 jaar daalden de Belgische vangsten met 33% en daalden de im- en export met respectievelijk 36% en 42%.

Tabel 40: Schijnbare consumptie van tong in België in 2023 (ton, levendgewichtequivalent)

	2023	Ontwikk. 2022/23	Ontwikk. 2014/23
Productie	2.405	-7%	-33%
Import	1.144	-23%	-36%
Toelevering	3.549	-13%	-34%
Export	1.476	-12%	-42%
Schijnbare consumptie	2.073	-14%	-27%

Bron: EUROSTAT, EUROSTAT-COMEXT

Figuur 26: Toeleveringsbalans voor tong in België (2023, ton LWE)

Opmerking: de percentages in de figuur zijn in volume

Bron: EUMOFA schattingen gebaseerd op Eurostat- en - COMEXT-gegevens

5.2 Kenmerken van de Belgische markt en consumptie

Tong is een populaire vis in België, die vooral thuis en in restaurants wordt gegeten. De Belgische markt voor tong omvat voornamelijk hele verse tong gevangen door de Belgische vloot. De maat van de tong bepaalt de bestemming.

De grootste tongen (maat 1) zijn bestemd voor de Amerikaanse markt. Deze worden geëxporteerd naar Nederland om te worden ingevroren en vervolgens verscheept naar hun eindbestemming. Tongen van maat 2 worden lokaal geconsumeerd, voornamelijk in restaurants, omdat de grootte van de filets zeer op prijs wordt gesteld door de consument. De kleinere maten, van 3 tot 5, worden soms geserveerd in restaurants, maar worden voornamelijk thuis gegeten. Belgen kunnen deze maten vinden in supermarkten, meestal verkocht in verpakkingen van 2 tot 5, afhankelijk van de maat. Tong maat 5 wordt soms rechtstreeks door vissers verkocht nadat ze geveild zijn, maar dit blijft een marginale praktijk.

In België wordt tong vooral in de lente en de zomer gegeten.

De geschatte verdeling van het verkoopvolume per marketingkanaal in België, gebaseerd op interviews met belanghebbenden, is als volgt: 30% in HORECA en 70% in viswinkels en grote detailhandelszaken.

5.3 Prijstransmissie in de toeleveringsketen

Eerste verkoopprijzen

De eerste verkoop van tong in België is tussen 2019 en 2023 met 22% in volume gestegen tot 2.524 ton in 2023. In dezelfde periode steeg de waarde van de eerste verkoop met 69% tot 44 miljoen euro in 2023. Bovendien steeg de prijs van de eerste verkoop van tong tussen 2019 en 2023 ook met 38%, tot 17,54 EUR/kg in 2023.

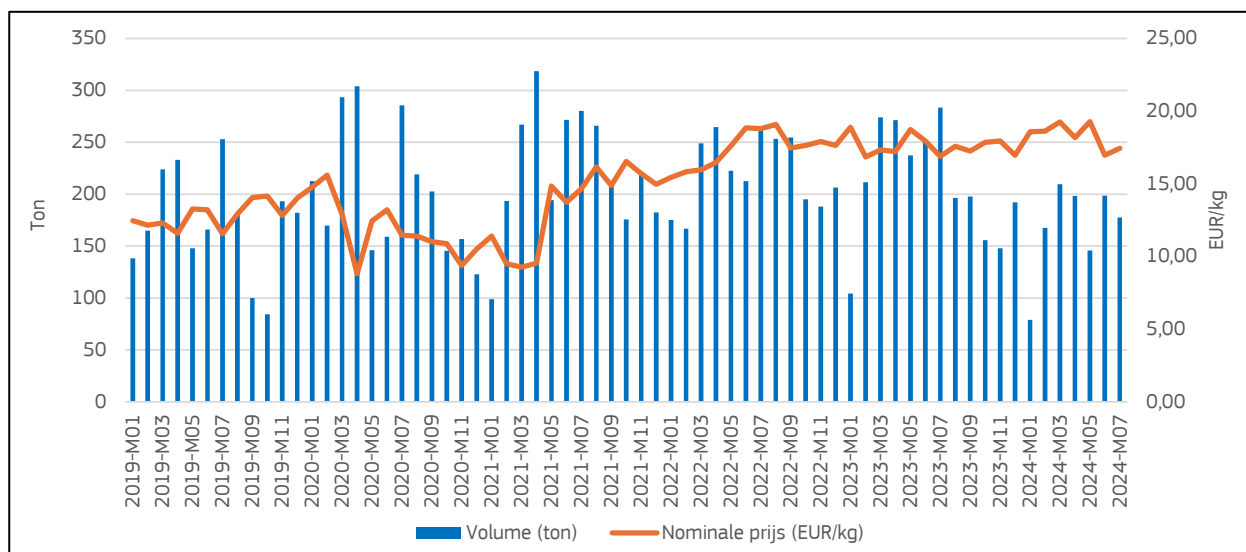
Tabel 41: Waarde, volume en prijzen van de eerste verkoop van gewone tong (2019-2023)²²

	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
Nominale waarde (EUR 1.000)	26.211	28.504	35.722	46.274	44.257	+69%
Volume (ton)	2.066	2.417	2.679	2.651	2.524	+22%
Prijs (€/kg)	12,69	11,79	13,33	17,45	17,54	+38%

Bron: EUMOFA-gegevens

De maandelijkse schommelingen in de eerste verkoopvolumes en prijzen van de voorbije vijf jaar tonen een sterk seizoenspatroon in de volumes die in de Belgische havens worden aangeeland, met aanzienlijk hogere verkochte hoeveelheden van de lente tot de zomer, vooral van maart tot juli.

Figuur 27: Maandelijkse eerste verkoopvolumes en eerste verkoopprijzen van gewone tong in Belgische havens tussen 2019 en 2023 (in ton nettogewicht en EUR/kg)

Bron: EUMOFA-gegevens

De eerste verkoopprijzen voor tong varieerden op basis van de eerste verkooplocatie en productgrootte, die bepalend zijn voor de afzetkanalen, zoals eerder beschreven.

Zeebrugge is goed voor 56% van de Belgische eerste verkoop van gewone tong in 2023, wat neerkomt op 1.411 ton. Oostende is de op één na belangrijkste plaats van eerste verkoop voor tong, goed voor 43% van de volumes. Nieuwpoort, dat slechts 1% van de eerste verkopen van tong in 2023 voor zijn

²² Er is een verschil tussen de vangsten en het volume bij eerste verkoop door het gebruik van twee verschillende bronnen: de vangsten zijn afkomstig van Eurostat, terwijl het volume bij eerste verkoop afkomstig is van EUMOFA. Daarnaast kunnen ook de aanlandingen van Belgische tong in havens buiten België en de aanlandingen van Ierse tong op de Belgische markt deze verschillen verklaren.

rekening nam, noteerde de hoogste eerste verkoopprijzen in 2023, tot 18,38 EUR/kg. De hogere prijzen in Nieuwpoort kunnen worden verklaard door het feit dat alleen kleine kopers, zoals restaurants, op deze veiling kopen. Oostende noteerde de laagste eerste verkoopprijzen in 2023, tot 17,31 EUR/kg, wat een stijging van 37% betekent in vergelijking met 2019. De eerste verkoop van tong in Zeebrugge bedroeg gemiddeld 17,70 EUR/kg, een stijging van 39% sinds 2019.

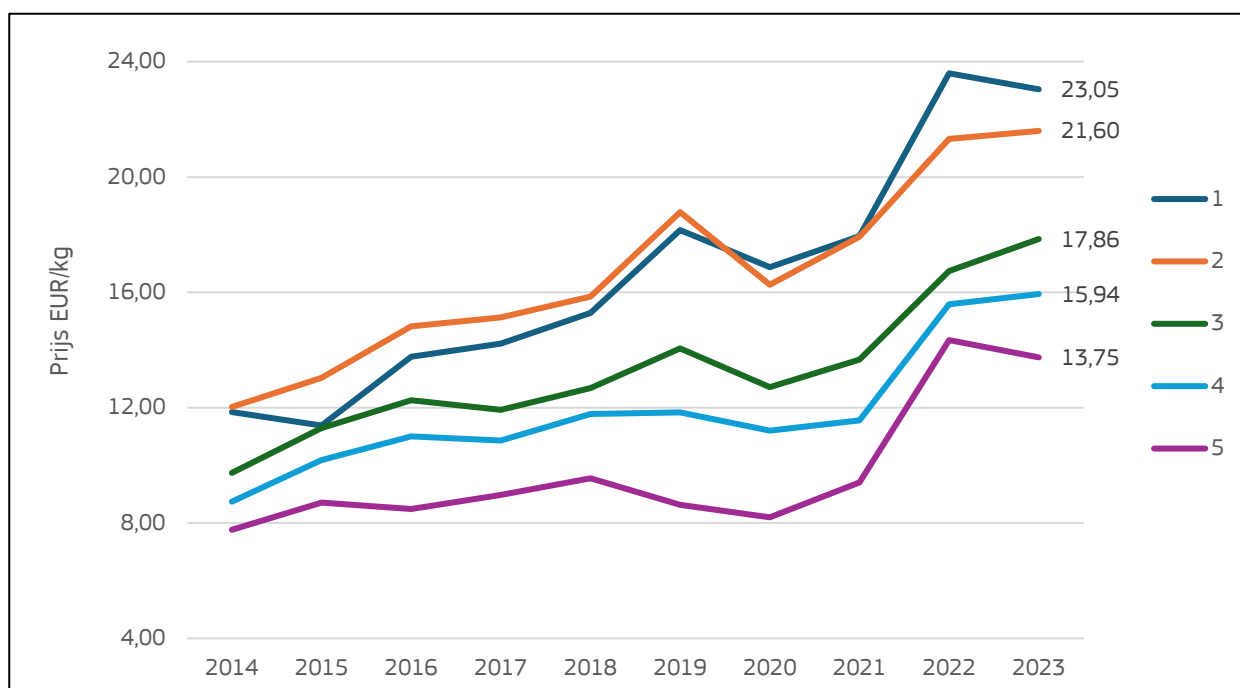
Tabel 42: Eerste verkoop van tong per eerste verkoopplaats in België tussen 2019 en 2023 (EUR/kg)

	2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
Nieuwpoort	12,01	10,34	10,71	16,37	18,38	+53%
Oostende	12,59	11,67	13,39	17,22	17,31	+37%
Zeebrugge	12,77	11,95	13,36	17,66	17,70	+39%
Totaal	12,69	11,79	13,33	17,45	17,54	+38%

Bron: EUMOFA-gegevens

In 2023 was tong maat 5 goed voor 33% van de eerste verkoop (830 ton), gevolgd door tong maat 3 met 20% (497 ton). De maten 2 en 4 waren elk goed voor ongeveer 17% (elk ongeveer 420 ton). De prijzen bij de eerste verkoop varieerden naar maat, waarbij de hoogste gemiddelde prijzen voor maat 1 en 2 respectievelijk 23,05 EUR/kg en 21,60 EUR/kg bedroegen. Daarentegen werden voor tong maat 5 in 2023 de laagste prijzen bij de eerste verkoop genoteerd, namelijk 13,75 EUR/kg.

Figuur 28: Gemiddelde jaarlijkse eerste verkoopprijzen van tong in België afhankelijk van de maat (EUR/kg)

Bron: EUMOFA

Import-/exportprijzen

De importprijzen van verse tong in België bereikten 18,92 EUR/kg in 2023, wat neerkomt op een stijging van 39% tussen 2019 en 2023. In dezelfde periode daalde het volume van de Belgische invoer van verse tong met 34%. De exportprijzen van verse tong stegen in dezelfde periode met 33% en bereikten 17,07 EUR/kg in 2023, terwijl de volumes aanzienlijk daalden.

Tabel 43: Import- en exportprijzen (nominale prijs) en volume voor verse en bevroren tong in België

		2019	2020	2021	2022	2023	Ontwikk. 2019/23
Prijs (EUR/kg)	Import - vers	13,59	13,64	14,64	17,84	18,92	+39%
	Import - bevroren	7,55	5,33	5,10	7,82	6,33	-16%
	Export - vers	12,82	11,90	13,98	16,54	17,07	+33%
	Export - bevroren	8,16	3,38	5,48	26,80	9,25	+13%
Volumes (ton)	Import - vers	1.610	1.483	1.594	1.387	1.059	-34%
	Import - bevroren	158	51	60	49	40	-75%
	Export - vers	1.401	1.682	1.523	1.611	1.418	+1%
	Export - bevroren	155	2	15	5	1	-99%

Bron: EUROSTAT-COMEXT

Detailhandelsprijzen

Volgens belanghebbenden wordt tong voornamelijk gekocht voor thuisconsumptie via grote detailhandel en viswinkels en wordt het ook veel gegeten in restaurants. Tong maat 2 (350 - 400g) wordt lokaal geconsumeerd, voornamelijk in restaurants, voor ongeveer 70,00 EUR/kg. De maten 3, 4 en 5 worden geëxporteerd en lokaal geconsumeerd via supermarkten. In 2023 werd een mix van maten 3 en 4 verkocht bij Delhaize voor 36,50 EUR/kg.

Prijstransmissie

Hieronder worden de twee volgende prijstransmissieanalyses gegeven:

- Tong maat 1 - vers naar Nederland geëxporteerd, in Nederland ingevroren en vervolgens naar de Verenigde Staten uitgevoerd.
- Tong maat 2 - geserveerd in restaurants in België.

Tong maat 1 - vers naar Nederland geëxporteerd, in Nederland ingevroren en vervolgens naar de Verenigde Staten geëxporteerd

Volgens de interviewers is tong maat 1 vooral bestemd voor de Verenigde Staten. Er is echter geen directe handel van tong van België naar de VS. In plaats daarvan wordt verse tong naar Nederland geëxporteerd, waar deze worden ingevroren en geëxporteerd naar de VS.

Tabel 44: Kosten en marges voor tong maat 1, geëxporteerd naar Nederland om te worden ingevroren en vervolgens naar de VS geëxporteerd te worden (EUR/kg, 2023)

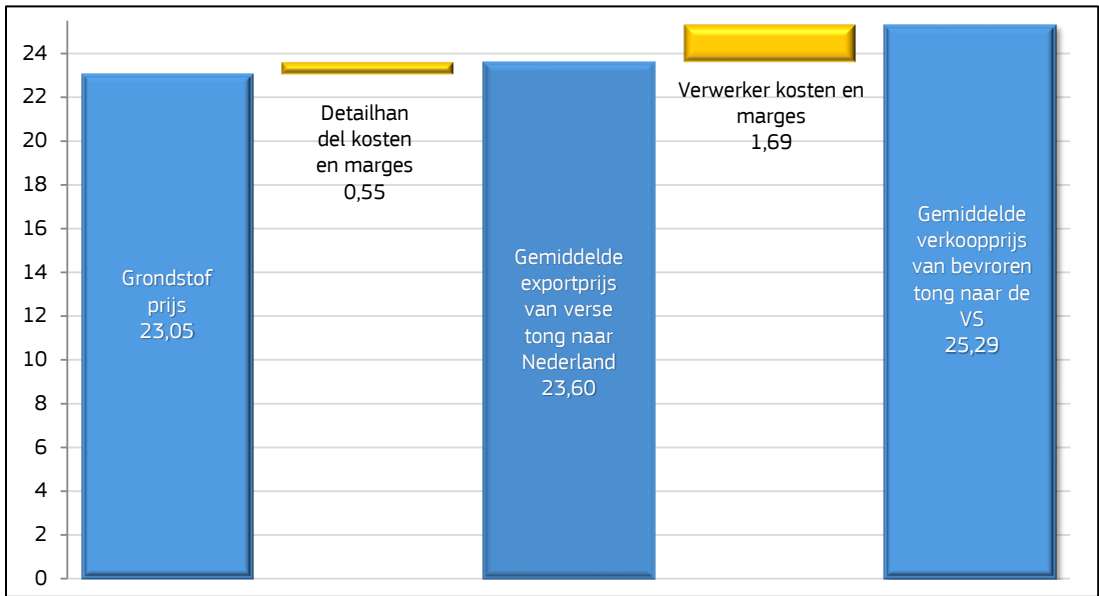
	Stadium	Prijs (EUR/kg)	% van de uiteindelijke prijs	Bronnen
Veilingprijs	Grondstofprijs (1)	23,05	91%	Eerste verkoopprijzen
Retailkosten en -marge		0,55	2%	Berekening
Exportprijs van verse tong naar Nederland (2)		23,60	93%	Berekening
Verwerker (3)	Krimp	1,69	7%	Berekening
	Verpakking en industriële kosten			
	Arbeidskosten			
	Verwerker marge			
Exportprijs van bevroren tong naar de VS (4)		25,90	100%	EUMOFA

Bron: eigen uitwerking gebaseerd op interviews en EUMOFA-gegevens

Opmerkingen en bronnen:

- (1) De eerste verkoopprijs is de gemiddelde prijs in België in de periode van januari tot en met december 2023 voor tong van maat 1 (500 g) die wordt aangeland door Belgische vaartuigen.
- (2) De prijs van naar Nederland geëxporteerde tong (maat 1) in 2023 werd geschat met behulp van een proxy, gebaseerd op de gemiddelde prijs van de eerste verkoop van tong van alle maten tezamen, de gemiddelde exportprijs van gewone tong van België naar Nederland, en de gemiddelde prijs van tong maat 1 in de eerste verkoop in België.
- (3) De kosten van het vriesproces (die 7% van de uiteindelijke prijs vertegenwoordigen) werden geschat door het prijsverschil tussen de geïmporteerde prijs van tong en de geëxporteerde prijs naar de Verenigde Staten vanuit Nederland.
- (4) De prijs van bevroren tong die vanuit Nederland naar de Verenigde Staten wordt geëxporteerd, wordt ontleend aan EUMOFA DATA van januari tot en met december 2023.

Figuur 29: Kosten en marges voor tong maat 1, geëxporteerd naar Nederland om te worden ingevroren en vervolgens naar de VS geëxporteerd te worden (EUR/kg, 2023)

Bron: eigen uitwerking gebaseerd op interviews en EUMOFA-gegevens

Tong maat 2 - geserveerd in restaurants in België

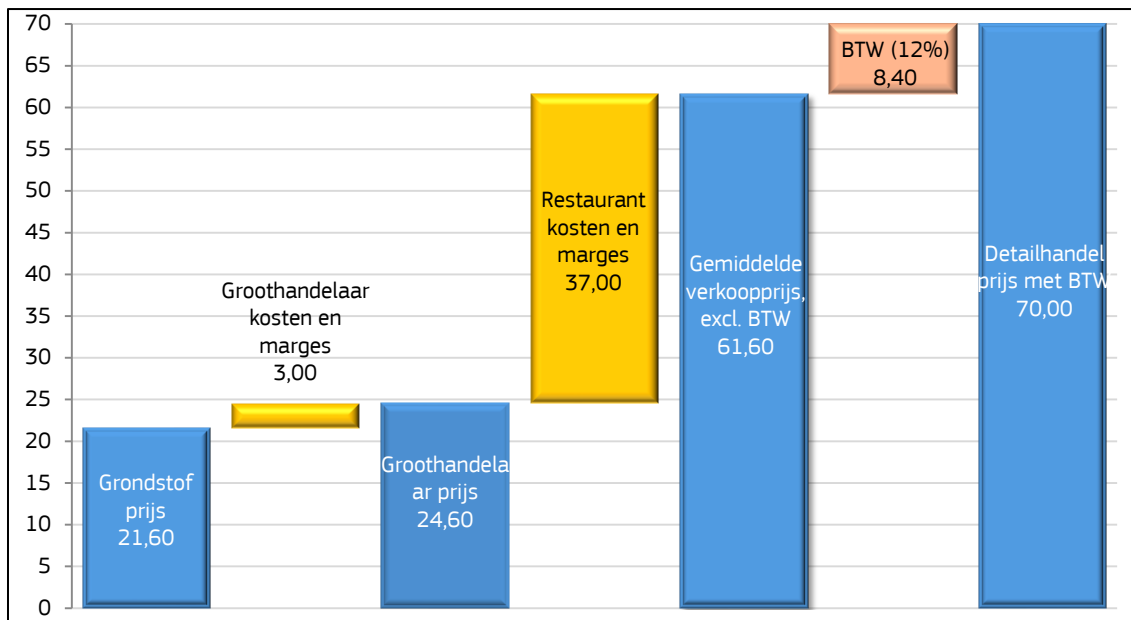
De tong die in Belgische restaurants wordt verkocht is de op één na grootste maat tong (maat 2). De grondstofprijs voor tong maat 2 was 21,60 EUR/kg in 2023. De tong wordt verpakt door groothandelaren, die ook verantwoordelijk zijn voor de levering aan het restaurant. Sommige restaurants betrekken hun voorraden rechtstreeks van de visveiling in Nieuwpoort, maar deze uitwisseling is anekdotisch. De verkoopprijs in restaurants voor een stuk tong van ongeveer 400 g met groenten ligt rond de 30 EUR. De prijs van tong in restaurants kan dus worden geschat op ongeveer 70 EUR/kg. Deze prijzen zijn gebaseerd op interviews met belanghebbenden.

Tabel 45: Kosten en marges voor tong maat 2 geserveerd in Belgische restaurants (EUR/kg, 2023)

Stadium		Prijs (EUR/kg)	% van de uiteindelijke prijs	Bronnen
Veilingprijs	Grondstofprijs	21,60	31%	Eerste verkoopprijzen
Groothandelaar	Krimp	3,00	4%	Gebaseerd op interviews
	Verpakking en industriële kosten			
	Arbeidskosten			
	Overige kosten en marge			
Groothandelaarsprijs		24,60	35%	Interviews
Restaurant	Kosten en marges	37,00	53%	Berekening
Gemiddelde verkoopprijs, excl. BTW		61,60	88%	Berekening
BTW (12%)		8,40	12%	Berekening
Gemiddelde verkoopprijs, incl. BTW		70,00	100%	Interview

Bron: eigen uitwerking gebaseerd op interviews en EUMOFA-gegevens

Figuur 30: Kosten en marges voor tong maat 2 verkocht in restaurants in België (EUR/kg, 2023)

Bron: eigen uitwerking gebaseerd op interviews en EUMOFA-gegevens

6. CONCLUSIES

Deze studie biedt een analyse van de prijstransmissie voor tong in Frankrijk, Nederland en België. Aanzienlijke verschillen tussen de markten op het gebied van afzetkanalen en voorkeuren voor de grootte van de vis maken het moeilijk om een vergelijking te maken van de prijsstructuren voor vergelijkbare producten.

De prijsstructuur in de detailhandel werd geschat voor de Franse markt, voor maat 3 tong in een viswinkel.

Tabel 46: Analyse van de prijsstructuur in een viswinkel voor tong maat 3 (EUR/kg, 2024)

Land	Frankrijk
Eerste verkoopprijs	20,26
Mareyeur prijs	24,37
Groothandelsprijs	28,17
Detailhandelsprijs	42,33

Bron: EUMOFA

Prijsstructuuranalyses voor tong verkocht in restaurants werden uitgevoerd voor de drie landen. De eerste verkoopprijzen variëren aanzienlijk afhankelijk van de grootte van de vis. Grote vis wordt verkocht tegen een hogere prijs per kilo dan kleine vis. Detailhandelsprijzen in restaurants werden gegeven voor restaurants aan zee in Nederland en België, terwijl in Frankrijk een detailhandelsprijs werd gegeven voor een representatief restaurant in Parijs omdat dit gebied een aanzienlijk deel van de nationale consumptie vertegenwoordigt. Dit leidt tot aanzienlijke verschillen in detailhandelsprijzen tussen de drie bestudeerde prijsstructuren. Restaurants aan zee in Nederland kopen vis rechtstreeks bij de visafslag, terwijl restaurants in Parijs vis kopen van de groothandel om een constante aanvoer te garanderen. Het prijsverschil weerspiegelt ook het verschil in grondstoffen die de restaurants gebruiken. Restaurants in Frankrijk bieden vooral grote maten aan, terwijl restaurants in Nederland vooral kleine maten verkopen (grote maten worden vooral geëxporteerd naar Frankrijk en België).

Tabel 47: Analyse van de prijsstructuur in restaurants (EUR/kg, 2023/2024)

Land	Frankrijk (2024)	Nederland (2024)	België (2023)
Tongmaat	1	5	2
Eerste verkoopprijs	22,13	11,00	21,60
Groothandelsprijs	33,84	n.v.t.	24,60
Detailhandelsprijs	100,00	65,00	70,00

Bron: EUMOFA

De Nederlandse en Belgische markten zijn vooral gericht op de export. Frankrijk heeft daarentegen een grotere binnenlandse markt, zowel in de horeca als in de detailhandel. Een specifiek kenmerk van Nederland is ook dat het fungeert als een hub waar de vis wordt geïmporteerd om te worden ingevroren en vervolgens geëxporteerd. Vergelijking van prijsstructuren laat een verschil zien tussen export vanuit Nederland naar Frankrijk en Italië. De export naar Frankrijk bestaat voornamelijk uit grotere vissen, terwijl de export naar Italië kleinere maten betreft, wat resulteert in een aanzienlijk prijsverschil tussen de twee. Voor vergelijkbare maten is de prijs van tong die vers van België naar Nederland wordt geëxporteerd (die vervolgens wordt ingevroren en weer naar de VS wordt geëxporteerd) hoger dan die van de export van Nederland naar Italië en Frankrijk.

Tabel 48: Analyse van de prijsstructuur bij export (EUR/kg, 2022/2023)

Land	Nederland naar Frankrijk (2023)	Nederland naar Italië (2022)	België naar Nederland, wederuitvoer naar de VS (2023)
Maat	1	3	1
Eerste verkoopprijs	25,16	17,22	23,05
Exportprijs - vers	28,16	20,22	23,60
Wederuitvoer - bevroren	Geen wederuitvoer	Geen wederuitvoer	25,90
Groothandelsprijs in het land van bestemming	31,63	23,47	na

Bron: EUMOFA

De laatste jaren is de toelevering van tong aanzienlijk afgenomen als gevolg van de verlaging van de TAC's. De daling van de vangsten werd niet gecompenseerd door import. De nationale toelevering van de tongmarkt is de afgelopen tien jaar gedaald met 44% in Frankrijk, 68% in Nederland en 27% in België. De verminderde toelevering heeft zowel de prijzen bij de eerste verkoop als de importprijzen opgedreven, een trend die doorwerkt in de toeleveringsketen en uiteindelijk de consumentenprijzen beïnvloedt. In Frankrijk werd deze ontwikkeling gekenmerkt door een verandering in de verdeling tussen verkoopkanalen, waarbij aankopen minder vaak in de detailhandel en vaker in restaurants plaatsvonden.

In deze context heeft de import van Senegalese tong uit aquacultuur zich ontwikkeld. Deze productie in IJsland en Spanje is de afgelopen 10 jaar aanzienlijk toegenomen. De stijging van de prijs van tong op de EU-markten heeft waarschijnlijk de ontwikkeling van deze nieuwe bevoorradingsbron mogelijk gemaakt. Hoewel de volumes vooralsnog beperkt blijven, zou deze ontwikkeling zich kunnen voortzetten omdat de twee vissen gemakkelijk vervangbaar zijn, ook in de HORECA-sector. Er is ook een aanzienlijke verlegging van de import buiten de EU vanuit het VK waargenomen, met een aanzienlijke daling van de import in Nederland en België en een aanzienlijke toename van de import in Frankrijk.

7. GEÏNTERVIEWDE BELANGHEBBENDEN

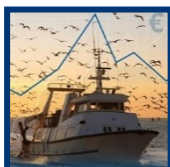
- Frankrijk
 - Regionaal visserijcomité
 - Producentenorganisaties
 - Groothandelaars
 - Groothandelsvereniging

- Nederland
 - Nederlandse Vissersbond
 - [Onderzoek Universiteit Wageningen](#)

- België
 - Belgische veiling
 - Producentenorganisatie

EUM OFA

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

www.eumofa.eu

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

ISBN 978-92-68-23609-3

doi:10.2771/5338611